PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXI. Št. 28 (6006) | TRST, sreda 3. februarja 1965

GLAVNI SVET KD NADALJUJE RAZPRAVO O POROČILU RUMORJA

Vsi govorniki, razen Gonelle in Pelle za doslednejšo politiko levega centra

Danes bodo verjetno spregovorili tudi voditelji struj - Orlandi (PSDI) in Cattani (PSI) o poročilu Rumorja - Minister Medici odgovoril na interpelacije poslancev o stanju gospodarstva, brezposelnosti in krčenju delovnega urnika

RIM, 2. — Na zasedanju glavnega sveta KD se je danes začela diskusija o poročilu tajnika Rumorja, ki je na koncu svojega poročila podal ostavko, hkrati z ostavko dosedanjega vodstva stranke. Diskusija je sicer bila dopoldne, vendar pa ni vanjo posegel nobeden od vodilnih predstavnikov struj; od vidnejših predstavnikov sta nastopila le Gonella in Pella, ki pa sta se v glavnem zadržala na notranjih vprašanjih in poudarjala potrebo po ukinitvi organiziranih struj; vsi drugi govorniki niso povedali nič novega, ampak so v glavnem ponavljali tematiko, ki jo je že Rumor nakazal v svojem poročilu. Večina je poudarila potrebo, da KD dosledneje izvaja politiko levega centra, Pella in Gonella pa je sploh nista omenila, kakor da bi to ne bilo glavno vprašanje enotnosti in enotnega vodstva, ki ne more biti enotno, če nima enotnega pogleda na to politiko.

Diskusija se nadaljuje jutri.

Že včeraj smo objavili prvi komentar o poročilu Rumorja, ki ga prinaša današnja številka socialističnega glasila «Avanti!» in v katerem izraža svoj dvom v veljavnost enotnega vodstva, ki združuje pristaše in nasprotnike politike levega centra; danes pa imamo še mnenje, ki ga je poslanec Orlandi (član vodstva PSDI) izrazil v razgovoru z novinarji na Montecitoriu, in tudi to je polno dvoma; tudi po njegovem mnenju, bo šele prihodnost pokazala, ali so tako globoka notranja nesoglasja, kot so izbruhnila v teh zadnjih časih, kar naenkrat izginila, in ali je sporazum med strujami stvaren ali le formalen: «Kar je važno za nas — je nadaljeval Orlandi — je to, da iz sporazuma, ki je bil dosežen, ali bolje, ki ga bodo dosegli, dobimo okrepitev vladne dejavnosti, da bi iz pripravljalne faze, ki je za nami, prešli v operativno fazo vlade levega centra, v katero se je vlada napotila tudi kljub temu, da še vedno obstajajo notranja in zunanja nesoglasja in negotovosti». Podtajnik za kmetijstvo Cattani pa je dejal med drugim, da če demokristjani nameravajo vzpostaviti enotno vodstvo svoje stranke na podlagi splošne politične usmeritve, ki so jo izbrali na kongresu v Neaplju, je to pozitivno dejstvo, «ker dežela potrebuje politično stabilnost».

Medtem ko so v senatu razpravljali o zakonskem ukrepu o preganjanju mafije na Siciliji, je minister za industrijo Medici odgovoril v poslanski zbornici na številne interpelacije in vprašanja v zvezi s stajnem italijanskega gospodarstva, zaposlenosti in krčenja delovnega urnika v tekstilni, avtomobilski in kovinsko - mehanski industriji. Minister je pojasnjeval razloge, ki so prisilili razna podjetja, da so delno odpustila delavce in skrajšala delovni urnik ter omenil, kaj je vlada ukrenila do sedaj, da bi zagotovila raven zaposlitve predvsem v majhnih industrijskih obratih.

Medici je nato navedel nekatere podatke ministrstva za delo, na podlagi katerih so od marca do decembra lani odpustili 112.000 delavcev, v decembru so v 68 pokrajinah odpustili 3.455 delavcev v industriji; med julijem in oktobrom lani so suspendirali 687.000 delavcev. Minister je poudaril, da je vlada izrabila vsako sredstvo, da bi omejila brezposelnost in da bi priskočila na pomoč brezposelnim: po tej strani z novimi produktivnimi investicijami in s podpiranjem notranjega in zunanjega povpraševanja, po drugi strani pa z blagajno za integracijo mezd, ki je v prvih enajstih mesecih lani izdala več kot 13 milijard lir, kar je skoraj štirikrat več, kot je izdala v istem razdobju leta 1963; druge zakonske ukrepe je sprejelo ministrstvo za delo, zlasti z zakonom št 433 o družinskih dokladah in integraciji prejemkov.

Končno se je minister zadržal obširno na petletnem gospodarskem načrtu, ki ga je vlada odobrila pred dnevi, in pripomnil, da je to ustrezno sredstvo, da bi se mogli boriti z uspehom tako proti sedanji krizi gospodarstva, kakor tudi proti pojavu brezposelnosti, ki je posledica te krize. Kljub temu, da je moral podati «nerožnato diagnozo», je minister izrazil svoje trdno zaupanje v nadaljnji razvoj italijanskega gospodarstva.

Z odgovorom ministra nista bila zadovoljna niti Foa (PSIUP), ki je zatrjeval med drugim, da se hoče premostiti sedanja gospodarska kriza le na račun delavcev, niti Amendola (KPI), ki je zatrjeval, da je gospodarska recesija dosegla v zadnjem mesecu najvišjo stopnjo in da se je občutno povečal tudi val odpustov: «Če položaj ni katastrofalen, je vendarle dramatičen». Vsekakor pa kriza ni prisla nepričakovano, je pripomnil Amendola; «gospodarskega čudeža» je bilo konec že pred dvema letoma in večkrat so se pokazali znaki poostrive določenih problemov. Po njegovem mnenju je za sedanjo krizo odgovorna gospodarska politika vlade. Amendola je nato dejal, da komunisti nimajo apriorističnih stališč glede petletnega načrta: «Videti bo treba s kakšnimi smotri se predlaga, kakšne instrumente bo uporabil in kakšne politične sile ga bodo podprle».

La Malfa je napovedal, da bo predložil interpelacijo o praktičnih sredstvih, da bi bili kos konjunkturi; ta interpelacija bi po njegovem mnenju mogla nuditi priliko za poglobljeno diskusijo o konjunkturi, preden bi parlament pristopil k razpravi o petletnem načrtu.

Razprava se bo nadaljevala jutri.

Nove aretacije črncev v ZDA

SELMA, 2. — Pastor Martin Luther King, ki je bil včeraj aretiran skupno s tristo črnci, je odklonil začasno svobodo. Danes je King prišel pred sodišče skupno z ostalimi črnci. Sodnik jim je sporočil, da je pripravljen dovoliti jim začasno svobodo in določiti dvesto dolarjev kavcije za vsakega. King je po razpravi izjavil, da nima vsaj za sedaj namena zahtevati začasno svobodo. Razprava bo 15. februarja in do tedaj bo moral King ostati v zaporu, če se ne bo premislil. Sodišče ga lahko obsodi na 180 dni zapora in sto dolarjev globe. Kakor je znano, so Kinga in ostale črnce včeraj aretirali, ker so protestirali proti oviranju volilne pravice črncev.

Danes so aretirali drugih 300 črncev, ki so se zbrali pred sodno palačo v Selmi (Alabama) in zahteva.li, naj se znova odprejo uradi za vpis v volilne sezname. Rasistične oblasti so namreč te urade začasno zaprle, da preprečijo vpis črncem. V zadnjih dveh dneh so aretirali 1.300 črncev, ki so zahtevali vpis v volilne sezname.

Nova raketa v SZ

MOSKVA, 2 — Agencija Tass javlja, da je Sovjetska zveza izstrelila novo rosilno raketo za vesoljska vozila. Raketa je preletela 13.000 kilometrov na Tihem oceanu. Poskus je popolnoma uspel in glava rakete je dosegla določen kraj na morju. Raketa, ki so jo preizkušali, je nekoliko spremenjen model prejšnjih raket in jo bodo uporabljali pri izstreljevanju zemeljskih satelitov. Agencija Tass poudarja, da je predzadnja stopnja rakete dosegla z veliko natančnostjo prej določeni kraj

PREDSEDNIK GRŠKE VLADE NA OBISKU V SFRJ

RAZGOVOR TITO - PAPANDREU

Enaka stališča glede ciprskega vprašanja - Razgovori Stambolić-Papandreu - Popović obišče Tunizijo, Alžirijo in Maroko

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 2. — Predsednik republike maršal Tito je sprejel danes v Belem dvoru predsednika grške vlade Papandreuja, ki so ga spremljali zunanji minister Kostopulos in ostali člani grške delegacije. Razgovorov, ki so potekali v prijateljskem in prisrčnem ozračju in v duhu medsebojnega razumevanja, so se z jugoslovanske strani udeležili tudi predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić, državni tajnik Koča Popović, generalni tajnik predsednika republike Bogdan Crnobrnja in jugoslovanski veleposlanik v Atenah Peko Dapčević. Po razgovoru je predsednik republike maršal Tito zadržal grškega gosta na kosilu, katerega so se poleg omenjenih jugoslovanskih osebnosti udeležili tudi predsednik ustavnega sodišča Blažo Jovanović, podpredsednik zvezne skupščine Mijalko Todorović in druge osebnosti. Med kosilom sta si Tito in Papandreu izmenjala zdravici.

Dopoldne so se v palači zveznega izvršnega sveta pričeli jugoslovansko-grški politični razgovori med Papandreujem in Petrom Stamboličem ter njunimi sodelavci. V današnjih razgovorih, ki se bodo nadaljevali jutri, so prevladovala vprašanja s področja dvostranskih grško-jugoslovanskih odnosov. Poleg Stamboliča so se razgovorov udeležili tudi Koča Popović, Nikola Minčev in Dušan Kveder.

Popoldne je Papandreu z ostalimi člani spremstva obiskal tovarno motorjev in traktorjev v Rakovici. Nocoj pa je v hotelu «Metropol» priredil v čast Petru Stamboliću slovesen sprejem. Jutri bosta Papandreu in Stambolić nadaljevala razgovore. Popoldne bodo grški gostje obiskali patriarha srbske pravoslavne cerkve Germana.

Stambolić je priredil gostom sinoči v palači zveznega izvršnega sveta slovesno večerjo, katere se je udeležil tudi podpredsednik republike Aleksander Ranković. Stambolić je med večerjo v zdravici izrazil prepričanje, da obe vladi in narodi obeh držav gledajo na jugoslovansko-grško prijateljstvo kot na izraz stvarnih in pravnih interesov, in poudaril, da so se načela mirljubne koeksistence pričela uresničevati tudi na Balkanu, ter je pozdravil zboljšanje odnosov na tem področju, do katerega je prišlo med drugim tudi po zaslugi predsednika vlade Papandreuja. Glede Cipra je predsednik zveznega izvršnega sveta Jugoslavije izjavil, da se edino s spoštovanjem polne neodvisnosti in teritorialne celovitosti lahko ljudstvu otoka omogoči, da se samostojno in brez vmešavanja od zunaj reši iz sedanjih težav. Stambolić je izrazil zaskrbljenost zaradi trenutnega stanja v svetovni organizaciji in poudaril, da je OZN nenadomestljivi instrument miroljubnega sodelovanja med narodi.

V odgovoru na zdravico je Papandreu poudaril privrženost Jugoslavije in Grčije politiki miroljubne koeksistence in v zvezi s tem med drugim dejal: «Velik skupni smoter je mir. Vaš ugledni voditelj maršal Tito je predvsem apostol miru. Aktivna miroljubna koeksistenca je sodobni ideal. Tisti, ki služijo miroljubni koeksistenci, služijo istočasno tudi vsemu človeštvu.» Papandreu je s toplimi besedami govoril o tradicionalnem grško-jugoslovanskem prijateljstvu in se pridružil besedam Stamboliča o svetovni organizaciji. Z zadovoljstvom je ugotovil enakost pogledov Jugoslavije in Grčije glede Cipra in poudaril, da je smoter njegovega obiska, da stiki prijateljstva med Grčijo in Jugoslavijo postanejo še prisrčnejši in plodnejši.

Skupina grških novinarjev se je danes v klubu novinarjev sestala z zastopniki zveznega tajništva za informacije in z jugoslovanskimi novinarji in se v razgovoru z njimi zanimala za nadaljnji politični razvoj Jugoslavije, posebno za položaj novinarjev in za vlogo tiska v Jugoslaviji.

V Beogradu so danes uradno sporočili, da bo na vabilo vlad Maroka, Tunizije in Alžirije v času od 6. do 15. februarja državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović uradno obiskal omenjene države.

SZ in podmornice zahodnih držav

LONDON, 2. — V krogih blizu britanskega ministrstva za obrambo izjavljajo, da je Sovjetska zveza zgradila elektronski sistem, s katerim ugotavljajo navzočnost zahodnih podmornic, ki prihajajo v Baltsko morje ali pa odhajajo. Aparati so baje postavljeni pod morsko gladino in njih namen je beležiti premike podmornic ZDA ali držav NATO v bližini Danske, Svedske, Norveške in Leningrada. Kakor je znano, je vrhovni poveljnik sovjetske mornarice admiral Gorškov prejšnji teden opozoril ameriške podmornice z raketami Polaris, naj se ne približujejo sovjetski obali. Gorškov je izjavil, da sovjetska mornarica skrbno sledi premikom ameriških podmornic z jedrskimi izstrelki ter «pozna področja, kjer so te podmornice razmeščene, tako da so nanje stalno naperjeni sovjetski izstrelki, ki jih lahko spremenijo v skupno grobnico ameriških mornarjev».

Ladja «Hajduk» nasedla pri Hvaru

SPLIT, 2. — Danes zjutraj je na poti iz Splita za Ploče pri Sučerju na Hvaru zaradi močne burje nasedla 12.000-tonska jugoslovanska tovorna ladja «Hajduk». Nobeden od 40-članske posadke ni bil ranjen. Reševalne ekipe, ki so prispele na kraj nesreče, se zaradi močne burje in razburkanega morja niso mogle približati ladji.

Popravek

V včerajšnji številki «Primorskega dnevnika» se je v članku, ki govori o pripombah Kmečke zveze k poročilu prof. Forteja, vrinila nelju.ba napaka. V petem odstavku, ki se začenja z besedami «če nočemo biti priča...», je treba v oklepaju brati: «Že sedaj je več kot 50 odstotkov zaposlenih v kmetijstvu v starosti...», in ne 15 odstotkov, kakor je bilo napačno objavljeno.

Čombe pomaga kolonialistom

NAJROBI, 2. — Minister za obrambo v kongoški revolucionarni vladi Gaston Sumialot je izjavil, da niso mogoča pogajanja s Čombejem in tudi nobena sprava z njim. Dodal je: «Če pa bi vendarle prišlo do pogajanj, se morajo ta začeti s predstavniki Leopoldvilla, ki niso krivi za kongoško krizo.» Sumialot je to izjavil v zvezi s sklepom komisije organizacije afriške enotnosti za Kongo, da skliče 12. februarja v Najrobiju sestanek predstavnikov iz Leopoldvilla in Stanleyvilla, da bi skušali doseči spravo.

Odposlanstvo angolske revolucionarne vlade v izgnanstvu je v Alžiru objavilo sporočilo, da so predsedniku začasne angolske vlade Robertu Holdenu prepovedali odhod iz Leopoldvilla. Holden je hotel odpotovati v Lusako na vabilo zambijskega predsednika Kaunde, toda Čombejeva policija mu je prepovedala odhod s kongoškega ozemlja. Ukaz je dal Čombejev notranji minister Munongo. To je nov dokaz Čombejevega sodelovanja s kolonialisti.

Sporočilo dodaja, da je angolska revolucionarna vlada odločno protestirala pri kongoških oblasteh. Pri tem poudarja, da bi ta ukrep utegnil imeti porazne posledice za borbo angolskega ljudstva. Omenjena vlada opozarja afriške vlade na ta ukrep, ki je prav gotovo uvod v druge ukrepe proti osvobodilnemu gibanju angolskega ljudstva.

Čombe se medtem v Bruslju pogaja z belgijsko vlado o številnih finančnih vprašanjih. Gre predvsem za spor okoli belgijskih akcij v kongoških rudniških družbah in za dolgove, ki jih je Kongo napravil ob jamstvu Belgije, ko je bil še belgijska kolonija. Danes je Čombe pozval komisijo skupnega tržišča, naj pospeši in poveča tehnično in finančno pomoč Kongu v okviru povezave med zahodnoevropsko gospodarsko skupnostjo in osemnajstimi afriškimi državami.

POJASNILO GLEDE EPIDEMIJE INFLUENCE V VZHODNI EVROPI

Ministrstvo za zdravstvo svari pred sugestivno paniko

RIM, 2. — Ministrstvo za zdravstvo skrbno zasleduje razvoj epidemije influence v nekaterih evropskih državah. Na podlagi telefonskih stikov s Svetovno organizacijo za zdravstvo v Ženevi so dobili vsebino naslednjega sporočila, ki ga misli omenjena organizacija vsak hip objaviti: «Začasno poročilo, ki so ga objavili v Moskvi, ugotavlja, da se je okoli 9. januarja začela v Leningradu epidemija influence. Višek je dosegla okoli 18. januarja. Epidemija sedaj pojenjuje. Bilo je več tisoč primerov, toda obseg je bil manjši od epidemije pred tremi leti. Mnogo primerov je bilo med otroki. Bolezen ni resnega značaja.

Virus influence A2 je bil izoliran v primerih, ki so se pojavili v Leningradu in Moskvi. Vzorce so sedaj poslali v mednarodne centre za influenco, ki jih je ustanovila Svetovna zdravstvena organizacija, in zadevno proučevanje je v teku.

Pretekli teden je nenadoma prišlo do povečanja podobnih oblik influence v mestih severnovzhodne Rusije, zlasti v Rigi. Tudi center Svetovne zdravstvene organizacije v Pragi poroča o epidemiji influence. Prva sporočila so prišla v prvi polovici januarja predvsem iz Vzhodne Nemčije, zlasti s severa in iz pristanišč baltske obale. Zadevno proučevanje je pokazalo, da gre za influenco, in v laboratorijih Vzhodne Nemčije so izolirali štiri vrste virusa A2. Vrste virusa A2 in B so izolirali tudi v primerih, ki so se pojavili v Franciji.»

Iz tedenskih biltenov, ki jih objavlja Svetovna zdravstvena organizacija, izhaja, da so v ZDA izolirali pri omenjenih epidemičnih pojavih oba omenjena virusa.

Kakor poroča tiskovni urad ministrstva za zdravstvo, je to ministrstvo dalo nalogo pokrajinskim zdravnikom, naj nadzorujejo potek pojavov mrzlice podobne influenci ter naj takoj ugotovijo, za kakšen pojav gre, in naj ga javijo. V sedanjem trenutku ni v Italiji epidemičnih pojavov. Zato ministrstvo za zdravstvo poziva javnost, naj se ne alarmira, in opozarja, da sugestivna panika včasih lahko povzroči večjo škodo kakor bolezen sama.

Ministrstvo za zdravstvo je stopilo danes v telefonski stik tudi z ministrstvom za zdravstvo v Zahodni Nemčiji in dobilo sporočilo, da se ne opaža povečanje primerov influence v zvezi s sedanjo epidemijo v Vzhodni Nemčiji in v drugih državah vzhodne Evrope.

DANES

V Rimu se nadaljuje nad vse važno zasedanje glavnega odbora KD. Danes bodo o predlogu o enotnem vodstvu verjetno govorili voditelji struj.

Poskus državnega udara v Laosu se kljub sporazumu med generali in predsednikom vlade ni še «ponesrečil». Včeraj je namreč prišlo do spopadov med vladnimi in uporniškimi četami kar v dveh krajih. Tudi pozneje, ko je prišlo na ameriškem veleposlaništvu do razgovorov med uporniškim poveljnikom in predstavnikom pomočnika poveljnika glavnega štaba, je predstavnik poslaništva dejal, da je prišlo do sporazuma, ki pa bo lahko «rešil samo majhen problem,toda ne velikega». To pa verjetno pomeni, da bodo upor niški vojaki morda začeli nove akcije. Vodi jih general Fumi Nosavan, ki je podpredsednik vlade in čigar rezidenco so vladne čete obkolile, medtem ko so uporniške čete še vedno okrog radijske postaje. Britanska vlada pa je negativno odgovorila na sovjetsko noto od 19. t.m., v kateri se predlaga, naj bi SZ in Anglija kot predsednici ženevske konferenc poslali spomenico vsem ostalim državam, ki so sodelovale pred tremi leti na konferenci o Laosu ter obtožuje ZDA kršitve ženevskih sporazumov.

Obrambni minister kongoške revolucionarne vlade Gaston Sumialot je zavrnil pogajanja s Combejem, ki se trenutno mudi v Bruslju, kjer se pogaja z belgijsko vlado o številnih finančnih vprašanjih, predvsem o belgijskih akcijah v kongoških rudniških družbah in o dolgovih, ki jih je Kongo napravil ob jamstvu Belgije, ko je bil še belgijska kolonija.

Kot poročajo iz Londona, bo morda mogoče doseči korak naprej glede razorožitve: angleški minister za razorožitev je namreč dejal, da mora britanska vlada predložiti popolnoma nov načrt za splošno nadzorovano razorožitev, ki naj omogoči ZDA in Sovjetski zvezi napredovanje pri razgovorih. Poudaril je, da je do sedaj britanska vlada samo sledila ameriški pobudi ali pa skušala napraviti nekak kompromis.

Glede spora med Bonnom in Kairom zaradi napovedanega obiska vzhodnonemškega voditelja Ulbrichta, ni bilo včeraj «uradnih» vesti. Pač pa v kairskih poučenih krogih izjavljajo, da bo Ulbricht obiskal ZAR, kot je predvideno, toda ZAR ne bo priznala vzhodnonemške vlade, ki diplomatskega priznanja niti ni zahtevala.

Nobelov nagrajenec Martin Luther King, ki je bil predvčerajšnjim aretiran s tristo črnci, je odklonil začasno svobodo na podlagi vplačila kavcije in bo ostal v zaporu najpozneje do 15. t. m., ko bo sodna razprava, med katero ga lahko obsodijo tudi na 180 dni zapora. Do sedaj so aretirali 1.300 črncev.

V Franciji je pri neki eksploziji v rudniku v globini 715 metrov izgubilo življenje 21 rudarjev.

PO POSKUSU DRŽAVNEGA UDARA

V Laosu še vedno zelo napeto General Fumi vpleten v zaroto?

Spopadi med vladnimi in uporniškimi četami - «Majhen» sporazum London zavrača predlog za sklicanje ženevske konference

VIENTIAN, 2. — Kljub včerajšnjemu sporazumu v zvezi s poskusom državnega udara je položaj v Vientianu še vedno nejasen. V nasprotju s sporazumom se uporniške čete niso umaknile z radijske postaje ter so razmestile strojnice po vseh cestah, ki vodijo k poslopju. Uporniki še vedno držijo svoje položaje na področju okoli letališča in na stadionih v prestolnici. Nasproti njim so zavzele položaje vladne čete. Pomočnik poveljnika glavnega štaba general Kuprasit je sporočil upornikom ultimat z zahtevo, naj do 13. ure zapustijo sedež radia in druge zasedene kraje. Toda ultimat je potekel, ne da bi se uporniške čete umaknile.

Vladne čete, ki jim poveljuje general Kuprasit, pa so v prestolnici obkolile rezidenco generala Fumija Nosavana, ki je podpredsednik vlade. Zatrjuje se, da je Fumi Nosavan odklonil razgovor s Suvano Fumo ter udeležbo na sestanku, ki jo je organizirala kanadska delegacija mednarodne komisije na nadzorstvo. Baje je Fumi Nosavan vpleten v poskus državnega udara.

Danes je prišlo do spopadov med vladnimi in uporniškimi četami okoli vojaškega oporišča Chinaimo, ki je glavni štab redne vojske. Uporniško topništvo je začelo streljati na to oporišče, ki je blizu laoške prestolnice. Vladne čete so se spopadle z uporniškimi četami tudi v Thanalengu, 15 kilometrov vzhodno od prestolnice. Spopadle so se s četami, ki so prihajale iz Paksana na pomoč upornikom in ki jih je vodil general Hankong. Po kratkem spopadu so se uporniške čete umaknile. V prestolnici sami ni bilo spopadov.

Pozno popoldne so javili, da sta se uporniški poveljnik Bounleut Sykosy in predstavnik generala Kuprasita sporazumela med razgovori v ameriškem poslaništvu. Predstavnik tega poslaništva je izjavil, da je sporazum odobril tudi predsednik vlade Suvana Fuma. Dodal pa je, da bo sporazum «mogel rešiti majhen problem, toda ne velikega». Po mnenju opazovalcev pomenijo te besede, da bi utegnili drugi pristaši generala Nosavana izvesti nove akcije.

Po zadnjih poročilih so čete generala Kuprasita odbile napade uporniških čet, ki jih vodi general Hankong in ki se umikajo ob bregovih reke Mekong.

Iz Londona poročajo, da je britanska vlada zavrnila sovjetski predlog, naj bi objavili skupno izjavo, s katero bi obsodili vojaško dejavnost ZDA v Laosu. Britanska vlada tudi nasprotuje sovjetskemu predlogu, naj bi sklicali konferenco v Ženevi. Britanska vlada je s tem odgovorila na sovjetsko noto od 19. januarja, s katero je sovjetska vlada predlagala, naj bi Velika Britanija in SZ kot predsednici ženevske konference poslali spomenico vsem ostalim državam, ki so sodelovale leta 1962 na konferenci o Laosu, v kateri bo obtožili ZDA kršitve ženevskih sporazumov, ker s svojimi letali bombardirajo položaje Patet Laa. Poleg tega naj bi se izrekli za predlog Sufanuvonga za sklicanje ženevske konference.

Eksplozija v rudniku: 21 mrtvih

LENS (Francija), 2. — Ob treh ponoči je v Avionu blizu Lensa eksplodiral v rudniku jamski plin v globini 715 metrov. Pri nesreči je zgubilo življenje 21 rudarjev, katerih trupla so pozneje pripeljale na površje reševalne skupine. Delo teh skupin je bilo zelo težavno zaradi številnih usadov, ki jih je v rovih povzročila eksplozija.

V rudniku je bilo samo 21 rudarjev, ki so bili elektromehaniki, katerih naloga je bila pripraviti delo za danes. Včeraj niso v rudniku delali, ker je bil dan počitka.

Inženirji izjavljajo, da si ne znajo razložiti, kako je moglo priti do eksplozije. V tem rudniku se sicer stalno pojavlja jamski plin, toda posebni aparati količino plina stalno merijo. Aparati so zabeležili zelo majhno količino plina, in si ne morejo razložiti, kako se je plin vnel.

IZJAVE BRITANSKEGA MINISTRA ZA RAZOROŽITEV

London bo predložil nove načrte za splošno in popolno razorožitev

Indonezija pripravlja svojo atomsko bombo?

LONDON, 2. — Angleški minister za razorožitev lord Chalfont je danes izjavil, da namerava vlada predložiti nove načrte za splošno in nadzorovano razorožitev. Dodal je, da mora britanska vlada predložiti popolnoma nov načrt, ki naj omogoči ZDA in Sovjetski zvezi napredovanje pri razgovorih. Pripomnil je, da je britanska vlada do sedaj samo sledila ameriškim pobudam ali skušala pripraviti kak kompromis med stališčem ZDA in Sovjetske zveze. Minister je dejal, da je malo možnosti, da bi omenjeni državi dosegli sporazum na ženevski konferenci, toda sporazum je potreben, če se hoče preprečiti, da bi se oboroževalna tekma končala s katastrofo.

Po mnenju ministra je najnujnejše preprečiti širjenje jedrskega orožja, in zaradi kitajske jedrske eksplozije je to vprašanje zelo aktualno. Dodal je, da je Indija na pr. med državami, ki bi lahko imele jedrsko orožje v relativno kratkem času. Če bi notranji pritisk v Indiji postal nevzdržen in bi ta država začela izvajati jedrski program, bi se proces širjenja tega orožja nadaljeval. Jedrske države se morajo sporazumeti in se obvezati, da ne bodo dobavljale jedrskega orožja in znanstvenih podatkov državam, ki še nimajo tega orožja.

Indonezijska agencija Antara pa je prav danes sporočila, da je načelnik tehnične službe indonezijske vojske general Hartono izjavil, da dvesto znanstvenikov dela dan in noč za izdelavo indonezijske atomske bombe. Lanskega oktobra je general Hartono izjavil, da bo Indonezija pripravila svojo prvo atomsko bombo v letu 1965, toda v vladnih krogih so tedaj izjavili, da Indonezija ne more še začeti teh priprav.

Zaupnica britanski vladi

LONDON, 2. — Laburistična vlada je dobila nocoj v spodnjem domu zaupnico po debati o njenem delovanju v prvih sto dneh vladanja. Laburisti so dobili večino 17 glasov. Resolucija konservativcev o nezaupnici je bila zavrnjena s 306 glasovi proti 289.

Med debato je prvi govoril voditelj opozicije Douglas Home. Dejal je med drugim, da je laburistična vlada zgubila stik z ljudstvom in da so rezultati dejavnosti vlade «spomenik brezplodnosti in nesposobnosti». Dalje je obtožil laburiste, da so sprejeli ukrepe, ki jih je narekovala panika. Dodal je: «Nikoli se ni govorilo o krizi funta šterlinga, toda laburisti so tako omajali zaupanje v Veliko Britanijo, da je to prizadelo tudi šterling.» Če se bomo jeseni izognili brezposelnosti, se to ne bo zgodilo zaradi dejavnosti vlade. Negativni položaj v deželi se je poslabšal zaradi običaja vlade, da načelno napoveduje, kaj misli storiti, ne da bi prej pregledala, kaj je mogoče.»

Kritiziral je tudi sklep vlade, ki je odpovedala sporazum o angleško-francoskem načrtu «Concord» in zagovarjal vse sklepe konservativne vlade na vojaškem sektorju. Očital je vladi, da ni izpolnila volilne obljube, da bo znižala obresti na posojila za gradbeništvo. Dalje je kritiziral vlado, ker ni povečala trgovine s Španijo.

V svojem odgovoru je predsednik vlade Wilson obtožil prejšnjo konservativno vlado neodgovornosti, ki je povzročila hudo gospodarsko krizo, ki jo mora sedanja vlada sedaj reševati. Glede ukrepov, ki jih je sprejela vlada, da ozdravi gospodarstvo, je Wilson izjavil, da niso bili prenagljeni, temveč da so jih sprejeli še prepozno, ker je bila Velika Britanija zadnji dve leti «brez vlade». Zatem je Wilson omenil dodatni davek na uvoz in poudaril, da je bil potreben zaradi velikega primanjkljaja v plačilni bilanci. Obtožil je prejšnjo konservativno vlado in še posebej njenega predsednika, da je varala prebivalstvo, ko je trdila, da britansko gospodarstvo ni bilo nikoli tako cvetoče kakor tedaj.

Zatem je Wilson govoril o preureditvi angleške strategije na letalskem sektorju.

V odgovoru na zadevno vprašanje je Wilson izjavil, da se pogajajo po diplomatski poti o dnevu obiska predsednika sovjetske vlade Kosigina v Londonu. Na vprašanje, ali bodo med razgovori načeli tudi vprašanje morebitnega sestanka na vrhu, je Wilson odgovoril, da ne more omeniti argumentov, ki jih bodo obravnavali. Zatem je izjavil, da je preprečitev širjenja jedrskega orožja najvažnejši argument, o katerem se je treba razgovarjati, tako z britanskimi zavezniki kakor s Sovjetsko zvezo. Sprejel je predlog nekega konservativnega poslanca, ki je dejal, da bi bilo dobro, če bi Kosigin govoril članom parlamenta na privatnem sestanku.

Kairo - Bonn

BONN, 2. — Zahodnonemški poslanik v Kairu Georg Federer je prišel danes v Bonn, kamor so ga bili poklicali na posvetovanje. Časnikarjem, ki so ga čakali na letališču, je izjavil, da je predvideval sedanji razvoj krize med Bonnom in Kairom, toda do nje je prišlo «prehitro».

V Kairu se v poučenih krogih izjavlja, da bo Walter Ulbricht obiskal ZAR, kakor predvideno, toda ne predvideva se, da bo ZAR priznala vzhodnonemško vlado. V krogih vzhodnonemškega generalnega konzulata v Kairu izjavljajo, da vzhodnonemška vlada ni zahtevala diplomatskega priznanja, toda upa, da bo Ulbrichtov obisk pripeljal do povišanja stopnje vzhodnonemškega odposlanstva v Egiptu.

Predsednik kongoške revlucionarne vlade Christophe Gbenje je prejšnji teden obiskal Kairo. Izjavil je, da namerava obiskati številne države v Aziji in Afriki ter verjetno tudi v Latinski Ameriki, da bi pojasnil sedanje stanje v Kongu. Na sliki ga vidimo v družbi drugih treh afriških voditeljev, s katerimi se je nedavno sestal. Od leve proti desni: predsednik Tanzanije Julius Njerere, predsednik kongoške revolucionarne vlade Christophe Gbenje, kenijski predsednik Kenjata in predsednik ugandske vlade Milton Obote

Vreme včeraj: najvišja temperatura 7,8, najnižja 5, ob 19. uri 5,6; vlaga 50 odst., zračni tlak 1028,5 naglo raste, veter 10 km severovzhodnik, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 9 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 3. februarja
Blaž
Sonce vzide ob 7,25 in zatone ob 17,13. Dolžina dneva 9,48. Luna vzide ob 8,42 in zatone ob 18,59
Jutri, ČETRTEK, 4. februarja
Bojana

SEJA DEŽELNEGA SVETA

Odobren zakon o organih za razvoj gorskih področij

Za zakon so glasovali KD, PSDI, PLI in PRI, proti KPI in PSIUP, vzdržali pa so se socialisti in dr. Škerk

Včeraj je deželni svet nadaljeval in končal razpravo o zakonskem osnutku o odboru deželnih odbornikov za razvoj gorskih področij in posvetovalne komisije za gorsko gospodarstvo ter ga odobril. Za zakonski osnutek so glasovali krščanski demokratje, socialdemokrati liberalci in republikanci, proti komunisti in svetovalec PSIUP, vzdržali pa so se dr. Škerk, socialisti in misovci.

Najprej so odobrili 5. člen brez vsake razprave, nakar je komunistični svetovalec Moschioni na kratko obrazložil spreminjevalni predlog njegove skupine k členu 6. Po tem predlogu bosta odbor deželnih odbornikov in posvetovalna komisija raztegnila svoje delovanje tudi na tista gričevnata področja, ki imajo enake značilnosti kot druga področja, katera pridejo v poštev za gorska področja, za katera se predvidevajo ugodnosti, ki jih določa zadevni zakon.

Moschioni je dejal, da so razloge za ta popravek dejansko že širše obravnavali v splošni razpravi ter da so predlagatelji hoteli, da bi odbor interveniral vsakikrat, ko bi bilo to potrebno in ne le, ko bi se mu zdelo po svoji preudarnosti primerno. Skratka, pomoč je treba nuditi vsem gorskim in gričevnatim področjem, ki jo potrebujejo.

Zatem se je oglasil v imenu Krščanske demokracije Metus, ki je rekel, da bodo njeni svetovalci glasovali za spreminjevalni predlog komunistov, ker ga imajo za upravičenega. Podobno je izjavil tudi poročevalec Virgolini in izrekel upanje, da bodo komunisti glasovali zaradi tega za celotni zakonski osnutek, nekako po načelu «daj-dam». Po odobritvi 6. člena so se začele glasovalne izjave o celotnem zakonskem osnutku.

V imenu komunistov je svetovalec De Caneva dejal, da bo njegova skupina glasovala proti zakonskemu osnutku. Rekel je, da so komunisti upali, da bodo demokristjani pristali na načelo globalnosti za reševanje gorskih vprašanj ter resničnih predstavništev dolinskih svetov v posvetovalni komisiji. Toda zakonski osnutek deželnega odbora sicer omenja dolinske svete, a jim daje le omejeno veljavo, tako da bi jih zastopali le župani, a bi ostali izven njih vsi predstavniki proizvajalnih kategorij.

Demokristjan Rigutto je najprej orisal obupni položaj raznih gorskih krajev ter rekel, da se doline praznijo, ljudje odhajajo v tujino, živine je vedno manj, izkoriščajo se gozdovi, a lepe asfaltirane ceste, ki so jih zgradili zadnja leta, so mrtve in prazne, kakor so na pol prazni novi vrtci in šole. Zato pa je deželni odbor pripravil zakonski osnutek in svetovalec je dejal, da upa v njegov pozitiven učinek, saj bodo v odboru zastopani razni odborniki, ki jim je blaginja gorskih področij zelo pri srcu.

Liberalec Trauner je rekel, da bo njegova skupina kljub svojim kritikam glasovala za osnutek; misovec Boshi pa je dejal, da se bo njegova skupina vzdržala. Svetovalec PSIUP Bettoli je rekel, da bo glasoval proti zakonu, čeprav vsebuje nekatere pozitivne strani. Socialist Moro je še enkrat poudaril resno vprašanje izseljevanja v Karniji, kjer je odsotnih 38 odstotkov delazmožnih ljudi, kar se ne dogaja nikjer v deželi, niti v Nadiški dolini. Rekel je, da se socialistična skupina vzdrži glasovanja, predvsem ker niso upoštevali njenega predloga za ustanovitev posebnega deželnega odborništva za gorska vprašanja. Sledilo je glasovanje, ki je dalo takšne rezultate, kot smo poročali v začetku.

Bager «Hubinsel 5» je že začel delati

Načelnik pristanišča gen. Battaglieri je izdal dovoljenje družbi «Micoperi», da lahko začne z izvajanjem geotehničnih, hidrografskih in topografskih raziskovalnih del na morskem dnu v Žaveljskem zalivu. Družba «Micoperi» bo raziskovala morsko dno s pomočjo nemškega plovnega bagerja «Hubinsel 5», in sicer po nalogu družbe Società Italiana per l'oleodotto Transalpino SIOT, ki bo gradila naftovod iz Trsta na Bavarsko. Pristaniško poveljstvo priporoča ladjam, naj na področju, kjer je na delu bager «Hubinsel 5» plovejo počasi ter naj v primeru, ko so na delu tudi potapljači, ustavijo stroje. Pripravljalna dela na dnu Žaveljskega zaliva se bodo zaključila 30. aprila.

100 tržaških mesnic prijavljenih za tekmovanje v urejanju izložb

Okoli 100 tržaških mesnic se je prijavilo na tekmovanje za najlepše in najbolj smotrno urejene izložbe, v smislu navodil, ki jih je nedavno tega izdala tržaška trgovinska zbornica. Kakor smo že poročali na tem mestu, je ta ustanova ob sodelovanju z združenjem tržaških trgovcev pripravila program tekmovanj med tržaškimi trgovinami. Tekmovanje spada v okvir širše kampanje za preusmeritev v prehrani. Takoj za mesarji pridejo na vrsto v tekmovanju jestvinčarji. Namen kampanje za preusmeritev v prehrani je v tem, da bi široke kroge občinstva pripravila do tega, da bi začeli uživati več tistih prehranjevalnih izdelkov, ki so v državi na razpolago v večjih količinah, ter delno opustili uživanje proizvodov, katerih v državi primanjkuje. V trgovinah, ki se udeležujejo kampanje, dobijo gospodinje po želji tudi zbirko receptov in vse zaželene nasvete.

Obiski na deželi

Včeraj zjutraj sta predsednik deželnega odbora Berzanti in predsednik deželnega sveta de Rinaldini sprejela na vljudnostnem obisku angleškega konzula v Benetkah Villiea Hicksona, ki ga je spremljal častni konzul Velike Britanije v Trstu Alberto Casali.

Z VLAKOM SO JIH PRIPELJALI IZ LATINE

Vseh pet roparjev iz Ul. S. Lazzaro sedi od predvčerajšnjim v Koroneu

Zdi se, da je od begunske trojke, aretirane v Latini, samo eden priznal sodelovanje pri ropu

Petorica roparskih beguncev, ki je 21. januarja zverinsko napadla 52-letnega Martina Straina in 64-letno Bianco Ferollijevo vd. Damiani v njunem stanovanju v Ul. San Lazzaro 19, so od predvčerajšnjim zjutraj v koronejskih zaporih.

Kot je znano, so agenti letečega oddelka, že nekaj ur po roparskem dejanju zasačili vodjo skupine, 36-letnega Nikiforja Grujiča, ki stanuje v Dreuse v Franciji, ter njegovega pajdaša 32-letnega Stevana Saina. Oba sta po dolgem obotavljanju priznala rop in povedala, da sta Strainu in Ferollijevi pobrala približno 360.000 lir. Ostali trije roparji pa so tedaj izginili neznano kam. Tri dni kasneje se je izvedelo, da so jih aretirali, enega v Latini, osala dva pa v Rimu. 24-letni Miroslav Radulič, 29-letni Romuald Rob in 28-letni Husein Plečič so zapustili naše mesto s kombijem «volkswagen» in se v družbi dveh deklet begunk, napotili v srednjo Italijo. Med potovanjem so seveda protrošili ves denar, ki so ga dobili po opravljenem roparskem dejanju. Zato so se zmenili, da bodo oropali draguljarno v Latini. Med seboj pa so se sprli in Radulič je zapustil svoja tovariša. Zatekel se je na karabinjersko postajo in vse izpovedal. Dal je tako možnost karabinjerjem, da so v Rimu aretirali še Plečiča in Roba.

Predvčerajšnjim zjutraj so v spremstvu več karabinjerjev vse tri prepeljali z vlakom v Trst ter jih nemudoma pospremili v koronejske zapore, kjer so se znašli v družbi z Grujičem in Sainom. Roba, Radulića in Plečiča so zaslišali že na karabinjerskih postajah v Latini in Rimu in zadevne zapisnike so sedaj predali namestniku republiškega prokuratorja dr. Ballarinu. Vsi begunci so obtoženi ropa in zdi se, da je od treh beguncev, ki so jih prijeli v srednji Italiji, samo Radulič priznal krivdo.

Laboratorij za profilakso in higieno v januarju

V preteklem mesecu je laboratorij za profilasko in higieno v Trstu napravil med drugim 287 analiz vzorcev raznih jestvin in pijače. Razen tega so kontrolirali vodovod in nove vodovodne naprave ter vodo v pokritem bazenu. Pri kontroli sira niso odkrili ponarejevanja, pri pregledovanju kruha so le v enem primeru ugotovili, da je imel večji odstotek vlage kot je po zakonu dopuščeno. Pri pregledu vzorcev moke in testenin ter maščob niso odkrili nobenega primera ponarejevanja. Prav tako ni bilo takih primerov pri konzervah in zmrznjenih ribah, marmeladi in sadnih sokovih, pač pa so to ugotovili v enem primeru polenovke. Glede vina je bilo tudi vse v redu, medtem ko so pri analizi penečega vina ugotovili v nekem podjetju, da je bilo v vinu preveč sladkorja.

Sanitarni agenti so skupno z uslužbenci higienskega urada opravili 384 inšpekcij in vzeli šest vzorcev za analizo, po nalogu omenjenega urada pa so uničili zaradi okvare zaboj hrenovk in nekaj škatel kuhane gnjati.

Boris Pahor o svoji novi knjigi

Včeraj je v Slovenskem klubu pisatelj Boris Pahor govoril o svoji najnovejši knjigi Parnik trobi nji, ki je pred kratkim izšla pri Cankarjevi založbi v Ljubljani. Da pisatelj sam nastopi pred občinstvom, da poda to in ono pojasnilo o svojem delu, je nadvse posrečena zamisel. Ne zato, ker bi morda čitatelji potrebovali nekakšne avtentične razlage (če bi bilo vedno to potrebno, potem bi malo knjig prebrali), temveč zato, ker na ta način pisatelj in njegovo delo bolj plastično zaživita pred bralcem. Obenem se na ta način ustvarja zavest povezanosti občinstva z domačo književnostjo kakor obstaja povezanost z gledališčem ali pa s slikarstvom. Nadalje postaja vedno bolj krepka zavest, da je tržaški kulturni potencial upoštevanja vredna postavka v celotni slovenski literaturi.

Pahor se je ustavil pri razlagi o okolju, ki ga je izbral, in povedal, zakaj ga je izbral. Potem je orisal zgodovinsko ozadje knjige in končno je poudaril, da je njegova knjiga roman o ljubezni, in povedal je, zakaj je izbral obliko ljubezenskega romana.

Na koncu je Pahor med drugim dejal: «Slovenska posebnost zasluži, da se ohrani, prav zato, ker se je skoraj čudežno rešila skozi stoletja. To je teza, ki jo zagovarjam, in to nikakor ne more biti v nasprotju z upanjem v široko zasnovano človeško bratstvo. Dalje, če naj Slovenci kot narodna skupnost s svojo samobitnostjo povezujemo evropske sosede, to lahko storimo samo z živim, delavnim obstojem, ne s spojitvijo in zlitjem, ali kruto povedano s sprejetjem asimilacijskega procesa.»

Posamezne odlomke iz Pahorjeve knjige je bral Filibert Benedetič.

Da je bil občinstvu večer zelo všeč, je dokazalo ploskanje na koncu Pahorjevih besed. Nekaj izvodov knjige, ki so bili na razpolago, je občinstvo takoj pokupilo, pisatelj je pa vsakemu kupcu knjigo podpisal.

Slovensko gledališče v Trstu

BO NA SPLOSNO ŽELJO OBČINSTVA
ponovilo
v soboto, 6. t. m. ob 20.30 uri v Kulturnem domu

VEČER SLOVENSKE SODOBNE DRAMATIKE

PRIMOŽ KOZAK
DIALOGI

IGOR TORKAR
ŠTUDENTSKA SOBA

SASA VUGA
BERNARDEK

Priredba in odrska postavitev: JOŽE BABIČ

V nedeljo, 7. t. m. ob 16. uri
ANGELO BEOLCO - RUZANTE
LA MOSCHETA
ali komedija o finem govorjenju

Prodaja vstopnic vsak dan od 11. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma.

Cene: L 600.—, 300.—

OTROŠKA NEPREVIDNOST BI KMALU POVZROČILA TRAGEDIJO

Trije mestni redarji rešili dva otroka iz ognja in dima

Starejši od obeh bratcev, ki sta za trenutek ostala sama doma, je med igro z vžigalicami zanetil požar, ki so ga na srečo s ceste opazili trije mestni redarji in takoj vdrli v stanovanje

Dva otroka, 2-letni Gino in 7-letni Angelo Minno, sta včeraj v svojem stanovanju v Ul. Montecucco 8 povzročila požar in je le malo manjkalo, da nista umrla grozne smrti, zadušena v gostem dimu. Na srečo so tedaj šli mimo trije mestni redarji, ki so opazili dim, stekli v stanovanje ter rešili otroka.

Angelo in Gino sta ostala sama doma in sta nekje našla vžigalice ter se začela z njimi igrati. Prižgala sta jih in pri tem zažgala divan v sprejemnici. Ogenj se je takoj razširil in gost, črn dim je kmalu napolnil stanovanjske prostore.

Prav tedaj, bilo je okrog 18. ure, so šli mimo po ulici trije mestni redarji, 29-letni Giorgio Vattovani iz Ul. Palestrina 10, 25-letni Gianfranco Marassi iz Ul. Ananian 9 ter 25-letni Fulvio Lapel iz Ul. Bergamino 1. Namenjeni so bili v bližnjo šolo, kjer bi bili morali nastopiti varnostno službo. Redarji so opazili, da je iz stanovanja v prvem nadstropju uhajal gost dim. Niso pomišljali, stekli so po stopnicah in z nekaj sunki z rameni odprli vrata. Znašli so se v notranjosti stanovanja, ki je bilo nasičeno z dimom in takoj opazili, kaj se je zgodilo. Najprej so otroka odnesli na bližnjo teraso, Marassi in Vattovani sta potem začela gasiti, medtem ko je Lapel poklical gasilce. Ti so prihiteli v Ul. Montecuco z brizgalno in z nekaj curki vode pogasili nastali požar, ki je povzročil približno 100.000 lir škode.

Otrokoma se na srečo ničesar ni zgodilo, le prestrašila sta se. Mestne stražnike pa so nekaj časa potem s policijskim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so jih pridržali na opazovalnem oddelku. Vsi trije se bodo morali zdraviti od 4 do 6 dni zaradi vnetja sapnika, ker so vdihavali dim, lažjega glavobola in udarcev po ramah. O zadevi so bili obveščeni agenti s komisariata Stare mitnice, ki so uvedli preiskavo.

Opozorilo Acegata v zvezi s stavko ENEL

Acegat obvešča potrošnike, da je možno, da zaradi stavke osebja ENEL, ki je napovedana za 4. t.m., dobava toka ne bo redna in da bo lahko tudi prekinjena za daljši ali krajši čas. Te nerednosti se bodo lahko pojavile tudi pri dobavljanju vode in v manjši meri gorilnega plina, kakor tudi pri poslovanju mestnih prevozov na električni pogon.

Če bi prišlo do splošne in daljše prekinitve dobav, Acegat poziva potrošnike, naj omejijo predvsem potrošnjo vode, da se ne bi izčrpali rezervoarji. Prav tako je priporočljivo zmanjšanje potrošnje električnega toka, ker je možno, da vse centrale ne bodo mogle delovati s polno zmogljivostjo.

ZA SKLENITEV NOVE DELOVNE POGODBE

Enotna stavka delavcev tovarne papirja pri Štivanu

V podjetju Crane-Orion bodo spremenili odpuste delavcev v suspenzije - Stavka v podjetju Durissini

Danes bo v tovarni papirja pri Štivanu 24-urna stavka delavcev v okviru vsedržavne stavke te stroke. Delavci stavkajo z zahtevo po sklenitvi nove delovne pogodbe. V štivanski tovarni je zaposlenih okrog 700 delavcev.

* * *

Odbornik za delo tržaške občine dr. Gasparo je včeraj sprejel predstavnike ravnateljstva podjetja Crane-Orion in sindikatov kovinarjev, ki so z njegovim posredovanjem dolgo razpravljali o 112 napovedanih odpustih, ki bi jih morali po namenih podjetja izvesti danes. Sporazumeli so se, da bodo odpuste spremenili v suspenzije z dela, tako da bodo dobivali delavci del prejemkov (dve tretjini plače) iz dopolnilne blagajne INPS.

* * *

Delavci podjetja Durissini so včeraj stavkali, ker vodstvo ne spoštuje delovne pogodbe kovinarske stroke. Stavka se bo nadaljevala tudi danes.

Tretja številka Uradnega vestnika

Včeraj je izšla tretja letošnja številka Uradnega vestnika Furlanije-Julijske krajine, ki objavlja med drugim deželni zakon, ki se tiče službe ekonomata deželne-

Trije tatiči za zapahi

Agenti s komisariata v Miljah se predvčerajšnjim prijavili sodišču tri mlade tatiče, ki so že stari znanci policije. Vsi trije, 24-letni Dario Ljuba iz Ul. Scarlatti 4, 26-letni Carmelo Vidali iz Ul. Spontini 4 ter 17-letni Giuseppe M., se preživljajo z majhnimi tatvinami in kakšnim začasnim delom. Vsi trije pa so znani kot delomrzneži.

Policijska preiskava se je pričela 26. januarja, ko je na komisariatu v Miljah, 26-letni uslužbenec tovarne mesnih izdelkov «Masè» v Zavljah Luigi Zago iz Doline 250, prijavil tatvino 25.000 lir, ki so izginile iz omarice v tovarniški slačilnici, kjer jih je bil pustil v svoji listnici. Agenti so najprej hoteli ugotoviti, če ni morda med uslužbenci tatič. Toda preiskava v to smer je dala negativne rezultate. Od ravnateljstva tovarne so nato zahtevali spisek tistih delavcev, ki delajo samo začasno in se zjutraj navadno ponujajo za raztovarjanje tovornikov.

V spisku so bila tudi imena Ljube, Vidalija in Giuseppa. Takoj so si bili agenti na jasnem s kom imajo opravka. Povabili so jih na komisariat, kjer so jih zaslišali. Vsi trije uzmoviči so vztrajno zanikali tatinsko dejanje, ko pa so agenti pri Vidaliju našli nekaj tisočakov, je končno povedal, da mu jih je dal Ljuba. Tako je prišlo na dan, da so tistega dne vsi trije dobili začasno zaposlitev. Nekaj minut potem je Ljuba šel v slačilnico, kjer je odprl omarico in Zagu ukradel iz listnice 10.000 lir, ki jih je potem razdelil na tri dele.

Istega popoldneva se je Ljuba vrnil k tovarni. Bilo mu je žal, da je v listnici pustil onih 15.000 lir. Zato je preskočil ograjo tovarne in, ne da bi ga kdo videl, še enkrat odšel v slačilnico, kjer si je priswojil še preostalih 15.000 lir. Od skupnega zneska 25.000 lir so agenti dobili še 8.300 lir, od katerih je del imel Giuseppe skritih doma v cvetlični vazi.

Ljuba se bo pred sodniki moral zagovarjati zaradi tatvine, ostala dva pa zaradi sprejemanja ukradenega denarja. Vsi trije so na začasni svobodi.

SMRTNA NESREČA V NABREŽINSKEM KAMNOLOMU

Nad štiri tone težka skala padla na delavca in ga ubila

Nesrečni Chiurco, po rodu iz Poreča, je delal na dnu 40 m globoke jame, ko se je odlomila skala in zgrmela v globino

V kamnolomu družbe SMAT v Nabrežini, se je včeraj popoldne pripetila grozna smrtna nesreča. Velika, štiri tone težka skala je padla na delavca in ga ubila. Nesrečnik je 60-letni delavec Marco Chiurco, po rodu iz Poreča in stanujoč v Trstu v Ul. Bergamasco 9. Bilo je okrog 14. ure, ko je Chiurco na dnu jame kamnoloma, ki je globoka približno 40 metrov, pobiral orodje, da bi ga nesel v skladišče. Nad njim, na polici, so nekateri delavci podstavljali kline pod veliko, 12 metrov dolgo, 2,5 metra visoko in 1,5 metra široko skalo, ki so jo potem nameravali prevrniti na dno kamnoloma. Nenadoma se je od skale odlomil velik kos, približno štiri tone težak in se zavalil v globino. Skala je padla na presekane skalnate vzpetine na dnu kamnoloma, pri tem pa je rob skale zadel Chiurca v prsi ter ga podrl. Chiurco je s prsi obležal pod robom skale in čeprav so delovni tovariši takoj prihiteli na pomoč nesrečniku, je nekaj časa potem izdihnil zaradi hudih prsnih in pljučnih poškodb.

V kamnolom, katerega upravnik je Giovanni Sonzogno, so prihiteli agenti komisariata v Devinu, agenti znanstvenega oddelka ter sodni zdravnik dr. Nicolini. Po pregledu je namestnik državnega prokuratorja izdal dovoljenje za prenos trupla v mrtvašnico glavne bolnišnice, kjer je na razpolago sodnim oblastem. Agenti so prevzeli nehvaležno nalogo, da so o tragični smrti Chiurca obvestili svojce.

● **Danes zvečer ob 20. uri** bo v Ljudskem domu v Sv. Križu javno predavanje KPI. Govorila bosta prof. Paolo Sema in občinski svetovalec Franc Gombač o temi «Sedanji politični položaj s posebnim ozirom na devinsko - nabrežinsko občino».

ZA POKRAJINO IN DEVINSKO-NABREŽINSKO OBČINO

Tudi pokrajinsko vodstvo PSI odobrilo oba upravna sporazuma

Slovenska skupnost obeh dokumentov še ni odobrila, vsekakor pa se bo morala odločiti do ponedeljka

Včeraj se je sestalo pokrajinsko vodstvo PSI, ki je odobrilo tudi upravna sporazuma za pokrajino in devinsko-nabrežinsko občino. Na tak način so torej KD, PSDI in PSI odobrile tako politične kot upravne sporazume, odnosno do sedaj sestavljene osnutke, medtem ko tega še ni storila Slovenska skupnost, ki ima do določenih postavk še vedno pomisleke odnosno ki zahteva, na osnovi dosedanjih razgovorov, nekatere popravke glede političnih sporazumov in manjše popravke glede upravnih sporazumov. Dokončna sestava in odobritev sporazumov se bo zato zavlekla še nekaj dni, vsekakor pa bo zaključena pred ponedeljkom, ko se bo v Nabrežini sestal devinsko-nabrežinski svet in nato v torek pokrajinski svet.

Dogovorjena je že tudi sestava tako devinsko-nabrežinskega kot pokrajinskega odbora. Sporazumi imajo formalno veljavnost za dve leti in pol in, določajo, da bo v tem razdobju župan devinsko-nabrežinske občine Drago Legiša, odborniki pa bodo: Corberi (KD), Bandini (KD), Trčon (SS) in Fabris (PSDI); namestniki odbornikov pa Colomban in Clon (oba KD). Odbornik Corberi bo imel posebna pooblastila in bo imel dejansko položaj podžupana, podobno kot je bilo to ponudeno med pogajanji slovenskemu odborniku, ko so demokristjani vztrajali na svojem županu.

Pokrajinski upravi bo predsedoval Savona, v odboru pa bodo poleg demokristjanov zastopani tudi socialdemokrati in torej neposredno ne bosta sodelovala svetovalca SS in PSI.

Politične in upravne sporazume bodo uradno objavili, ko jih bosta prečitala devinsko-nabrežinski župan in predsednik pokrajine na prvih sejah.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pokojnega Maria Planinija, darujejo Draščkovi 3000 lir za Glasbeno matico in 3000 lir za Dijaško matico.

Včeraj-danes

Dne 2. februarja 1965 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

UMRLI SO: 60-letni Umberto Ciriello, 60-letni Ferruccio Gulli, 68-letni Nicolo Costaras, 72-letni Aldo Tassini, 80-letna Maria Manzoni, 75-letni Dante Zucchero, 65-letna Anna Riemschnig por. Zucchero, 56-letni Giordano Turrini, 79-letna Teresa Mahne por. Manetti, 72-letni Angelo Lombardo, 56-letni Bruno Verdier, 69-letna Maria Ferlini por. Arido.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(1. 2. — 7. 2.)

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11; D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

Služba lekarn od 13. do 16. ure

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(1. 2. — 7. 2.)

D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

Gledališča

VERDI

Jutri, 4. t.m., se bo začel drugi del operne sezone v gledališču Verdi z gala predstavo Verdijeve opere «Ples v maskah». Predstava ob 20.30 bo za red A v parterju in ložah ter za red C na galerijah in balkonih. Opero bo dirigiral Alberto Erede, v glavnih vlogah pa bodo nastopili Luigi Ottolini (Riccardo), Licinio Montefusco (Renato), Elena Suliotis (Amelia), Adriana Lazzarini (Ulrica), Anna Maccianti (Oscar), Lucio Rolli (Silvano), Vito Susca (Sam), Sergio Luppi Willy (Tom), Raimondo Batteghelli (sodnik), Nicolo Macillis (služabnik).

Koreografija Enrico Sportiello, zborovodja Giorgio Kirschner, režija Walter Baccaccini, Scene Attilia Colonella je realiziral B. Sormani, Kostumi Oskar Kokoschka.

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic.

TEATRO STABILE

V Avditoriju (vhod iz Ul. Tor Bandena) v soboto, 6. februarja ob 21. uri za abonma A prva predstava «Romagnole» Luigija Squarzine.

Kino

Nazionale 14,30 «Il grande sentiero» Technicolor, Richard Widmark, Carroll Baker, Karl Malden.
Arcobaleno 15,30 «Le lunghe navi» Technicolor, Richard Widmark.
Excelsior 16,00 «L'uomo che non sapeva amare» Technicolor, Alan Ladd, Archie Moore, Carroll Baker.
Fenice 16,00 «Il triangolo del delitto» Emanuele Riva.
Grattacielo 16,00 «Le bambole» Gina Lollobrigida, Nino Manfredi, Elke Sommer Prepovedano mladini pod 18. letom.
Alabarda 16,00 «Scandali nudi» — Technicolor, Franco Franchi, Ciccio Ingrassia. Prepovedano mladini pod 18. letom. Zadnji dan.
Filodrammatico 15,30 «3 notti d'amore» Technicolor, Catherine Spaak, Renato Salvatori. — Prepovedano mladini pod 18. letom. Zadnji dan.
Aurora 16,30 «Follie d'Europa» Prepovedano mladini pod 18 letom.
Cristallo 15,45 «Il magnifico cornuto» Claudia Cardinale, Ugo Tognazzi. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Capitol 16,30 «Vangelo secondo Matteo» Pasolinijev film.
Garibaldi 16,30 «Due samurai per 100 geishe» Technicolor, Franco Franchi, Ciccio Ingrassia.
Impero 16,30 «La vendetta di una signora» Prepovedano mladini pod 18. letom
Vittorio Veneto 16,00 «Letti separati» Technicolor, Lee Remick, James Garner.
Moderno 16,00 «Monsieur Cognac» — Technicolor Tony Curtis, Christine Kaufmann.
Abbazia 15,30 «I compagni» Marcello Mastroianni, Renato Salvatori, Annie Girardot.
Ideale 16,00 «Il tesoro del lago d'Argento» Technicolor, Lex Barker.
Skedenj 16,00 «Arsenio Lupin contro Arsenio Lupin».

Izleti

SPDT obvešča, da bo izlet v Crni vrh 7. t.m. Vpisovanje do danes 3. t.m.

ZARADI GOSTE MEGLE NAD ZGORNJIM JADRANOM

Jugoslovanska tovorna ladja nasedla na sipino pri Gradežu

Da se je rešila s peščenega dna, je morala vreči v morje 40 ton premoga, drugih 20 ton pa pretovoriti na motorno jadrnico «Selce»

Pri Gradežu je včeraj popoldne jugoslovanska 300-tonska tovorna ladja «Koludrak» nasedla na plitvine in posadka je bila primorana vreči v morje približno 40 ton premoga, da je ladjo razbremenila.

Ladja je bila namenjena v industrijski center Torviscosa, kjer bi morala raztovoriti tovor premoga. Zaradi goste megle pa je okrog 16. ure zašla s prvotne smeri in nekaj časa potem nasedla na plitvine pred laguns kim izlivom Anfora, blizu Gradeža. Ponoči je nasedli ladji prihitela na pomoč jugoslovanska motorna jadrnica «Selce». Na motorno jadrnico je posadba ladje «Koludrak» raztovorila približno 20 ton premoga, poleg tistih 40 ton, ki jih je prej odvrgla v morje. Šele potem je bilo mogoče potegniti ladjo s plitvine. Na kraj nesreče je včeraj zjutraj priplul tudi policijski motorni čoln iz Gradeža, ki ga je vodil podčastnik Ciucci. Na krovu policijskega čolna je bil tudi predstavnik pomorskega urada, podčastnik Urcioli.

Okrog 9. ure je tovorna ladja «Koludrak» spet svobodno zaplula na odprto morje in obrnila premec proti Torviscovi, kjer so raztovorili preostali tovor na ladji. Razen izgubljenega tovora ni ladja utrpela nobene resne škode.

Seja občinskega odbora

Sinoči je bila seja tržaškega občinskega odbora. Sklenili so poslati bivšemu predsedniku republike senatorju Segniju voščilno brzojavko ob njegovem 74. rojstnem dnevu. Nato je odbornik dr. Gasparo podal poročilo o posredovanju občinske uprave v sporu med delavci in upravo podjetja Crane-Orion, s katerim je občinska uprava prispevala k delni rešitvi spora ter poročilo o nedavni gospodarski konferenci za Trst, ki jo je priredila občinska uprava.

● **Danes zvečer ob 19. uri** bo v kulturnem krožku «Rodolfo Morandi» na Trgu San Giovanni 1 prof. Fausto Monfalcon vodil razpravo o temi «Tržaška gospodarska kriza».

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

V avtu zasačili spečega tatu ki je doma hranil ključe od vile

Prizivno sodišče mu je potrdilo obsodbo prvostopnega sodišča

Pred prizivnim sodiščem (predsednik Franz, tožilec Santonastaso, zapisnikar Parigi) se je moral zagovarjati spet Mario Brecevich iz Ul. Cavana 2, ki je bil obtožen tatvine in poskusa tatvine.

Brecevich je že star znanec sodnih dvoran, kjer se je moral večkrat zagovarjati zaradi najrazličnejših obtožb. V tem primeru pa gre za prekršek o katerem smo že obširno pisali lani in zaradi katerega ga je kazensko sodišče obsodilo na 3 leta in 3 mesece zapora ter na 200.000 lir globe.

10. avgusta lani okoli polnoči se je trgovec Giuseppe Godina iz Ul. Commerciale 68 vračal domov. Ko je šel po dvorišču svoje vile, je nenadoma opazil v avtu svojega sina Uga nekega neznanca. Pristopil je k vozilu ter ugotovil, da gre res za nepoklicanega gosta. Poklical je domače in z njihovo pomočjo izvlekel iz avta zaspanega moškega. Šlo je prav za Brecevicha. Godina je seveda poklical agente letečega oddelka, ki so uvedli preiskavo. Med drugim so baje ugotovili, da je Brecevich skušal ukrasti avtomobilski radijski sprejemnik. Pri njem, oziroma na njegovem domu, pa so našli tudi precejšnje število ključev tipa «yale», od katerih so nekateri nedvomno pripadali Godini.

Kako je Brecevich prišel do takih ključev? Policisti so bili prepričani, da je osumljenec že nekaj dni prej skušal krasti v Godinovi vili. Brecevich pa je vztrajno odbijal to obtožbo ter skušal prepričati preiskovalne organe, da mu je ključe in nekatere druge ukradene predmete izročil neki «Silvano».

Sodniki niso verjeli njegovemu izgovoru ter so ga ostro kaznovali.

Brecevich se je pritožil proti razsodbi, trdeč med drugim, da je bila razsodba prvostopnega sodišča krivična, ker to ni upoštevalo njegovega zagovora glede izvršene krajeje v vili. Obtoženec je namreč trdil, da bi ga smeli obsoditi kvečjemu zaradi namernega nakupa ukradenega blaga, ne pa zaradi tatvine. Trdil je tudi, da ne bi smeli upoštevati obtežilne okoliščine pri poskusu tatvine, ki jo je zagrešil tisti večer, ko so ga aretirali.

Prizivni sodniki niso upoštevali včeraj teh tez, temveč so potrdili prvotno razsodbo.

Po stopnicah je padel

Žrtev nesreče je postal včeraj zjutraj 47-letni šofer Casimiro German s Trga S. Giovanni 1. Ko je v Italsiderju v Škednju stopal navzdol po stopnišču, da bi odšel v oddelek, kjer je zaposlen, je prestopil stopnico, izgubil ravnotežje in se prevrnil po stopnišču. Pobil in ranil se je po prsih, udih in glavi. S taksijem so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na pljučno kirurški oddelek.

Doma se je ponesrečila

Včeraj popoldne so na ortopedski oddelek bolnišnice sprejeli 91-letno gospodinjo Dionisio Ceriani por. Leoni iz Ul. Milano 31. Zdraviti se bo morala od 10 do 15 dni zaradi udarca po spodnji strani hrbta z verjetnimi kostnimi poškodbami. Ponesrečila se je malo prej doma, kjer jo je obšla nenadna slabost zaradi česar je nerodno padla.

Kino na Opčinah

predvaja danes, 3. t. m. ob 18. uri dramatičen film:
RISO AMARO
(GRENEK RIŽ)
VITTORIO GASSMAN, SILVANA MANGANO in RAF VALLONE

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 3. t. m. ob 19.30 uri Technicolor film:
I PREDONI DEL KANSAS
(ROPARJI IZ KANSASA)
Igrajo: TONY CURTIS, AUDIE MURPH in MARGUERITE CHAPMAN
Mladini pod 16. letom vstop prepovedan

GOSPODARSKI RAZVOJ LATINSKE AMERIKE

Čilski predsednik Frey poziva k južnoameriški enotnosti

Zahteva po odločnih ukrepih - Nezadovoljiva bilanca preteklega leta Izhod je samo v hitrejšem gospodarskem razvoju - Dva nova elementa, ki sta še posebej v nasprotju s stališčem Washingtona

Neko pismo čilskega predsednika Freya kroži po vsej Latinski Ameriki. Je to nekakšen dramatičen poziv k enotnosti omenjenega kontinenta. Frey je mnenja, da je nastopil odločilni trenutek in bi «latinsko-ameriški narodi nujno morali stopiti po poti uresničitve gospodarskega, političnega in kulturnega združevanja.»

Freyova diagnoza stvarnosti «zelenega kontinenta» kaže, da se položaj čedalje bolj slabša: «Če se ne združimo in ne zagotovimo določenega skupnega napora, bomo naš kontinent obsodili na neogibno propast,» opozarja čilski predsednik. Hkrati pa postavlja zahtevo po odločnih ukrepih, s pomočjo katerih bi bilo moč premagati «kontinentalno dramo» ter zagotoviti «najvišji politični sporazum o združitvi».

Kakšni so bili razlogi, ki so Freyu narekovali, da je odgovornim državnikom Latinske Amerike napisal takšno pismo? Vsekakor predstavlja enega od razlogov zaostritev gospodarske krize kontinenta. Bilanca preteklega leta je bila nezadovoljiva: inflacija je dosegla naravnost eksploziven obseg, demografska ekspanzija se nadaljuje v rekordnem ritmu — s skoraj štirimi odstotki letnega prirastka, realna vrednost bruto proizvodnje na prebivalca je tako rekoč ostala na mrtvi točki, dolgovi v tujini se naglo večajo in so že dosegli 14 milijard dolarjev, brezposelnost se spreminja v težko socialno bolezen, saj je že okrog 10 milijonov prebivalcev brez dela.

Stanje je postalo nevzdržno. Spričo tega predstavlja Freyova pobuda nekakšen «odmev» stvarnosti in nujnih potreb kontinenta. Izhod iz te stoletne slepe ulice zaostalosti je samo v hitrejšem gospodarskem razvoju in lastnih sposobnostih za dosego višje stopnje industrijske razvitosti ter poljedelske modernizacije. Težnja po hitrejši in temeljitejši industrializaciji je čedalje močnejša, saj je komaj 20 odstotkov kontinentalne bruto proizvodnje ustvarjene v tovarnah.

Freyov predlog je stvaren: potrebno je izgraditi mehanizem nadnacionalnega značaja, ki bi omogočil dosego ekonomske integracije. To pa pomeni ustvaritev latinsko-ameriškega skupnega tržišča, ustanovitev «banke za integracijo» ter izpolnitev temeljnih strukturalnih reform. Da bi bilo moč doseči potrebno enotnost stališča med vsemi vladami, ki je nujno potrebna za učinkovito ter dinamično politiko integracije, bi kar najhitreje bilo potrebno tudi sklicati sestanek vseh odgovornih državnikov Latinske Amerike. To predstavlja bistvo pobude čilskega predsednika.

Danes Latinska Amerika dejansko čuti potrebo po večji stopnji enotnosti , kar je opazno mnogo bolj kot v preteklosti. Spričo tega bi omenjeni sestanek na vrhu bil tako zaželen kot koristen, če bi državnikom omogočil, da brez pritiska iz tujine začrtajo neki skupen program enotne akcije na gospodarskem in političnem področju. Večina državnikov tega področja se je bila opredelila za takšno usmeritev, vendar je dejstvo, da še vedno obstaja «glasovalni stroj» v OAD (Organizacija ameriških držav), ki preprečuje popolno uveljavitev takšne opredelitve v tem predelu sveta.

Neuspeh vseh dosedanjih pozivov za uresničitev te enotnosti Latinske Amerike potrjuje, da so sile stihije in konservativizma še vedno zelo močne. Zaradi tega je danes pomembnejše kot kdajkoli, da se državniki sporazumejo o tem, kako da je rešitev kontinenta v ekonomski integraciji ter skupni obrambi lastnih interesov na svetovnem tržišču. Frej je mnenja, da je rešitev v sprejetju oblik nadnacionalne integracije ter v ustvaritvi nadnacionalnega mehanizma, ki bi avtomatično pomenil izgubo dela suverenosti za vsako posamezno deželo, vendar pa to v prid obrambe skupne politike.

Tu se čedalje bolj krepe nove tendence, med temi tudi Freyova. Zakaj, vsesplošno je razširjeno mnenje, da triletne izkušnje z Latinsko-ameriško cono svobodne trgovine nikakor niso prinesle zadovoljivih rezultatov. Navzlic povečanju blagovne izmenjave za nad 40 ost. ter «carinski razorožitvi» za 25 odst. v medsebojni trgovini, Latinsko-ameriška cona svobodne trgovine namreč prepočasi razvija gospodarsko integracijo.

Pred latinsko-ameriške državnike se postavlja težka in odgovorna naloga: poiskati in premagati pot, ki bi privedla do rešitve zapletenih kontinentalnih vprašanj. Nepristranski opazovalec tukajšnjega dogajanja, pa mora vsekakor priti tudi do zaključka, da je težnja za združitvijo pri latinsko-ameriških narodih večja in izrazitejša kot je to opaziti pri uradni politiki integracije, ki jo izražajo vlade tega področja. Spričo tega se «glas integracionistov» ne čuje zadostno, oziroma se ta v ogromnih prostranstvih izgublja. Freyova pobuda je prišla v pravem času, ni pa gotovo, da bo v bistveni obliki mogla spremeniti razpoloženja mnogih državnikov.

Ekonomska integracija kontinenta je postala ključno vprašanje zaradi združitve naporov in vskladitve politike omenjenih vlad. Opirati se čedalje bolj na lastne sile — to predstavlja, po vrsti neuspehov politike «Zveze za napredek», novo pridobljeno izkustvo. Ameriška pomoč je namreč nezadostna, da bi Latinska Amerika mogla premagati svojo zaostalost ter rešiti vse ogromne socialne probleme. In prav to je nedvomno osnovni razlog, da čedalje večje število držav tega predela zapušča ameriško «politiko pomoči» v korist «politike trgovine», kot je bila ta zapisana v dokumentih svetovne gospodarske konference v Ženevi.

Freyovo pismo vsebuje jasno opozorilo, da bi vsaka druga politika privedla do zaostritve krize in drame Latinske Amerike. Odkrito se tudi postavlja zahteva po okrepitvi gospodarskih odnosov s socialističnimi deželami ter vzpostavitvi učinkovitejšega sodelovanja na široki fronti z afriškimi ter azijskimi deželami, zbranimi v ženevski skupini 77 držav. To predstavlja dva nova elementa v orientaciji tega predela sveta, ki sta v nasprotju s stališčem Washingtona, izraženem v odkritem nasprotovanju «ženevskemu kurzu».

Pobuda predsednika Freya pa dokazuje, da se krepijo sile, ki zahtevajo enotnost Latinske Amerike, njeno ekonomsko integracijo ter aktivno sodelovanje v širšem mednarodnem merilu. Spričo tega poziv čilskega predsednika obenem predstavlja tudi opozorilo: potrebno je obvladati zastarelo politiko in mehanizem, da bi se ne ponovile stare napake in krivice. Beseda enotnost predstavlja danes temeljni kamen latinsko-ameriških narodov v njihovem iskanju lastne poti v bodočnost.

M. PUDAR

Motiv s Krasa. Pred dnevi na cesti med Divačo in Senožečami *(Foto G. Demšar)*

ČEPRAV JE REVIJA «DER SPIEGEL» OPROŠČENA, ZADEVA ŠE NI JASNA

Kaj je resnica o «pasu atomskih min» na meji Zah. Nemčije

Pred nemško revijo so o tem pisali in «državne tajnosti» izdali tudi drugi še bolj kvalificirani ljudje Obrambni minister v težavah - Vendar ne le on

Pred dnevi smo zabeležili kratko vest, da sta bila direktor in založnik hamburške revije «Der Spiegel» oproščena, ker da se pisanje te revije o pasu atomskih min na vzhodni meji Zah. Nemčije ne more smatrati kot «odkrivanje tajnosti». S tem bi se mogla ta zadeva «spraviti v arhiv», če bi ne šlo za mnogo širšo afero, pri kateri je «izdajstvo revije» bolj obrobni dogodek. Kaj je na stvari?

Adalbert Weinstein je bil podpolkovnik Hitlerjeve vojske, danes je polkovnik zahodnonemške vojske, hkrati pa najboljši komentator za vojaške probleme v Zahodni Nemčiji in član uredništva lista «Frankfurter Allgemeine Zeitung». Vrh tega je osebni prijatelj prvaka bavarske krščansko socialne stranke in bivšega obrambnega ministra Straussa. In v tem svojstvu je 16. decembra lani objavil članek o nekaterih «vojaških tajnostih». V tistih dneh sredi decembra pa so v Parizu zasedali zunanji ministri držav članic atlantske zveze. V svojem članku je Weinstein napisal, da je zahodnonemški glavni inšpektor Bundeswehra general Trettner pred vojaškim odborom atlantske zveze pojasnjeval nove strateške koncepcije, ki temeljijo na tem, da bo v primeru sovjetskega napada na Zahodno Nemčijo takoj odgovorjeno na atomski način: z eksplozijo pasu atomskih min, postavljenih vzdolž vzhodne meje Zahodne Nemčije.

Ko je bilo to objavljeno, je v Zahodni Nemčiji prišlo do razburjenja, ki je imelo ustrezen odmev tudi v ostalem svetu. Če namreč Weinstein nekaj zapiše, je to gotovo resnica, kajti mož je strokovnjak, njegove zveze so znane, hkrati pa je zvest pristaš sedanjega režima. Iz tega bi namreč mogli sklepati, da je Bonn, ki tako hlepi za atomskim orožjem, to že tudi dobil. Kaj pa bi se zgodilo, če bi nekega dne «namenoma ali po pomoti» prišlo do resnične eksplozije teh atomskih min? To vprašanje so si postavili sami Nemci in tudi ostali svet.

Ob tej vesti so prešli v napad socialni demokrati, ki so to ocenili kot «strategijo samomora in blaznosti». V Luebecku je prišlo tudi do demonstracij pod geslom «danes atomske mine, jutri atomska smrt!». Protestirali so tudi javni delavci proti načrtom generala Trettnerja in razni listi so vse to komentirali vsak s svojega zornega kota. Jasno, vode so razburkane.

Vlada je to takoj demantirala. Obrambni minister von Hassel je izjavil, da ta atomska «Maginotova linija» v mirnem času ne pride v poštev in da je vse to izmišljeno. Predsednik obrambne komisije Diederichs pa je rekel: «Vesti o pasu atomskih min ne ustrezajo resnici. Takega pasu ni, niti ga ni v načrtu. Atomske mine so drobno jedrsko orožje, ki ga imajo Američani za obrambo Evrope. Uporaba pride v poštev le v primeru vojne.»

Toda zahodnoberlinski «Spandauer Volksblatt» tem demantijem ne veruje in 12. januarja objavi izjavo jedrskega fizika Maxa Borna, Nobelovega nagrajenca iz leta 1954. Born obsoja načrt in meni, da bi v primeru «naključne ali nenamerne» eksplozije moglo priti do strahotnega uničenja mest in naselij in da bi prišlo tudi do ubijajočega žarčenja, ki bi terjalo veliko življenj.

Mesec dni po Weinsteinovih odkritjih, torej 15. januarja, spregovori obrambni minister Vzhodne Nemčije general Hoffmann, ki pred nekaj sto novinarji prikaže grozljivo sliko načrta zahodnonemške vojske. Hkrati pa zatrdi, da so atomske mine vskladiščene na nemškem ozemlju in navodila za njihovo uporabo znana nemškim častnikom, posebne skupine vojske pa so se v njihovi rabi že izvežbale. O teh minah je bilo govora tudi na sestanku držav članic varšavskega pakta in Sovjetska zveza je 20. januarja protestirala v Bonnu, ki je ta protest odklonil, češ da je zahodnonemška vlada že večkrat izjavila, da jedrskega obrambnega pasu na svojih vzhodnih mejah nima in ga ne mara.

Vzporedno s tem je postal objekt kritike tudi sam skrajno lojalni polkovnik Weinstein in seveda direktor ter založnik tednika «Der Spiegel», ki sta bila prijavljena sodišču. V Karlsruheu so jih oprostili, pa čeprav je direktor tednika Augstein med drugim zapisal: «Weinstein je o teh minah govoril v Washingtonu še pred pariškim sestankom atlantske zveze. Pogovarjal se je z generalom Wheelerom, načelnikom ameriškega vrhovnega poveljstva. V Pentagonu so vedeli za Trettnerjev in von Hasselov načrt, ker sta novembra predložila Američanom načrt o novi strategiji, ki ga je izdelal Trettner.»

Oproščena sta bila, toda s tem še ni rečeno, da v Zahodni Nemčiji atomskih min ni. Podatki govorijo takole:

V ameriških ali «atlantskih» skladiščih v Zahodni Nemčiji je jedrskih nabojev z eksplozivno silo, ki je pet tisočkrat močnejša od eksplozivne sile atomske bombe, ki je bila 1945 odvržena na Hirošimo. Najmanjša atomska mina ima silo 200 kg dinamita. Te mine se morejo zakopati v zemljo ali postaviti na površino. Vsekakor se ne bi mogle uporabiti šele po napadu, ker bi tedaj bilo prepozno. Zato jih je treba zakopati ali postaviti prej. Mine se sprožijo na daljavo z elektronskim prižiganjem. General Trettner meni, da so te mine «rešilne», ker bi le tako mogli ustaviti sovjetsko vojsko, tudi če bi bila oborožena le s klasičnim orožjem. Topovi in tanki proti Sovjetom bi ne zalegli. Le mine bi jih ustavile. Toda s tem Trettnerjevim mnenjem Američani in Britanci ne soglašajo, ker se zavedajo, da bi Sovjeti mogli tudi drugače reagirati: boje se tako imenovane «jedrske spirale», torej katastrofalne atomske vojne.

Toda že 1958 so Američani obvestili Nemce, da bodo na njihovem ozemlju vskladiščili atomske mine. Tedanji zahodnonemški vrhovni inšpektor general Heusinger je menil, da je treba te mine smatrati kot «obrambno orožje» in jih je zato treba čimprej postaviti. General Speidel pa se je temu uprl. Niti McNamara ni bil za miniranje, jasno, iz strahu pred «jedrsko spiralo». Toda nekateri generali Pentagona so podprli Trettnerja in von Hassela. Iz tega bi se dalo sklepati, da je bilo nekaj v načrtu in da sta bila Trettner in von Hassel za načrt, ki ga je sedaj, v decembru, odkril Weinstein.

Weinstein je sedaj v samoobrambi izjavil, da je vse to zvedel od von Hassela, v januarju pa je bil v listu «Foreign Affairs» objavljen članek, ki je bil sestavljen na temelju von Hasselovih podatkov in je izšel celo po objavi inkriminiranega Weinsteinovega članka, kar pomeni, da so podatki za oba članka prihajali iz istega vira od von Hassela.

Von Hassela so ta «podtikanja» prizadela, toda tudi javnost se je razburila. Če sodišče v Karlsruheu ni obsodilo ljudi od revije «Der Spiegel» in niti Weinsteina, pomeni, da je vojaške tajnosti izdal sam obrambni minister von Hassel. Ta še hujša «podtikanja» pa je von Hassel «pojasnil»: v novembru je bil v Washingtonu in je v «zaprtem krogu» imel predavanje, v katerem je omenil tudi atomske mine. Po predavanju ga je dopisnik revije «Foreign Affairs» vprašal, če sme na osnovi podatkov, ki jih je tu dobil, sestaviti članek in on da je na to pristal.

In kaj je ta dopisnik v svoji reviji zapisal? Med drugim tudi tole Hasselovo izjavo: «Da bi se v primeru spopada preprečila ‚jedrska spirala', je treba v stadiju priprave napada na Zahod zagotoviti uporabo atomskih min, jedrskega protiletalskega orožja in morda jedrskega taktičnega orožja.» Von Hassel je že pojasnil, kaj so to atomske mine, kako jih je treba razporediti in kako je ta načrt dober. Na tem sestanku pa je bil tudi Weinstein, ki se tudi sicer pozna s von Hasselom in Trettnerjem. Zato je o tej temi lahko pisal.

Iz vsega tega lahko sklepamo, da je von Hassel sedaj — v težavah. V tisku se razpravlja, kako naj bi se začela preiskava proti njemu. Če so te mine vojaška tajnost, so tajnost tudi zanj, ne samo za Weinsteina in Augsteina. Von Hassel se zagovarja, da ni dal nikomur «dobesednih informacij», namreč takšnih, kakršne so bile objavljene. Zadeva je, kot vidimo, hudo zapletena, toda iz vsega tega izhaja, da tako von Hassel kot general Trettner vsaj v «zaprtem krogu» zagovarjata jedrski minski pas od Luebecka do avstrijske meje. In čeprav imajo Američani določeno «spoštovanje» do «jedrske spirale» so v Pentagonu vendarle tudi ljudje, ki zagovornike atomskega pasu von Hassela in Trettnerja podpirajo. Potemtakem še ni dovolj, če so Weinsteina in Augsteina v Karlsruheu oprostili in če je von Hassel trenutno v težavah.

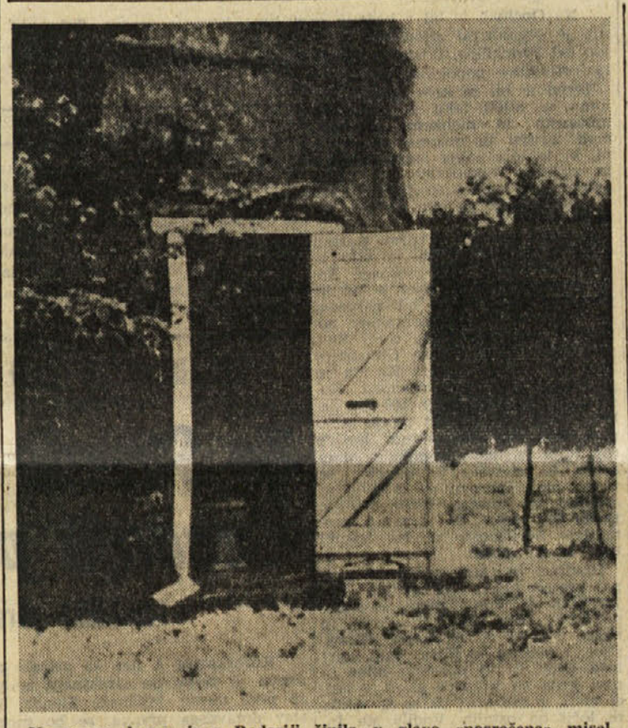

Ne ve se, komu je v Rodeziji šinila v glavo «posrečena» misel, da je vdolbel v deblo mogočnega drevesa vrste baobab — javno stranišče. S tem je drevo sicer hudo poškodoval, vendar računajo, da bo drevo kljub temu zdržalo in tudi poznejšim rodovom dokazovalo, kako smo včasih «originalni za vsako ceno».

PANAMSKI JE ODSLUŽIL, POTREBEN JE NOV KANAL

PREKOP BODO KOPALI Z ATOMSKIMI BOMBAMI

BOGOTA, 2. — Nicaragua, Costarica in Panama so že izrazile svoje načelno soglasje glede geološkega proučevanja, ki je potrebno za gradnjo prekopa, ki naj poveže Atlantski ocean s Tihim oceanom. Upati je, da bo na to pristala tudi Columbia. — V tem smislu se je izrazil včeraj ameriški podtajnik za medameriške zadeve Thomas Mann, ki je nekaj ur prej prispel v Bogoto, potem ko se je prej pogovoril tudi s kolumbijskim predsednikom Valencio in njegovim zunanjim ministrom Fernandom Gomezom Martinezom.

Thomas Mann, ki se bo vrnil v Washington že danes, je v svoji izjavi poudaril, da bodo ZDA zelo vestno spoštovale ozemeljsko vrhovnost dežele, skozi katero bo izkopan prekop in dodal, da nameravajo ustanoviti mednarodno družbo, ki naj ta prekop upravlja.

Kar se pa tiče načina kopanja prekopa, kakršnega si zamišljajo, je Thomas Mann izjavil, da bo potrebna uporaba jedrskih bomb, vendar pa da bodo v ta namen uporabljene tako imenovane «čiste» bombe, to se pravi takšne atomske bombe, kakršne že dolgo preizkušajo v ZDA. Seveda bi — je dodal Thomas Mann — takšne bombe ne mogle biti uporabljene, brez predhodnih ponovnih sprememb mednarodne pogodbe o delni prepovedi atomskih poskusov, ki so jo podpisale tudi ZDA.

O novih načrtih za gradnjo prekopa med Atlantikom in Tihim oceanom smo pisali pred nedavnim, ko smo prikazali tudi tako imenovani «idejni načrt» tega prekopa. Dejansko gre za štiri variante, ki pa so vse omejene na ožje zemeljsko področje, ki loči severno Ameriko od južne Amerike. Tedaj smo tudi povedali, zakaj se postavlja vprašanje gradnje novega prekopa. Mednarodna izmenjava blaga postaja vedno večja, Panamski prekop pa ni le zastarel, pač pa tudi pretesen in preplitev, da bi mogel sprejeti vse ladje, ki bi si hotele skrajšati pot, da ne vozijo okoli Ognjene zemlje, hkrati pa je tudi preplitev, da bi skozenj mogle pluti nove «velikanske», to je ladje od 50, 60, celo 100.000 ton, ki jih grade v zadnjih letih. V splošnem pa se kaže težnja po gradnji vedno večjih ladij, zato je Panamski prekop malone že odslužil.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Danes dajte prednost praktičnim vprašanjem. Vpliv bližnje osebe vam zagotavlja pozitivne rezultate.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne bodite preveč strogi z osebami, ki so vam podrejene. Z bolj sproščenim nastopom, si boste lažje utrli pot med ljudi.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Ne varčujte z napori, da bi zmagali v nekem poslovnem tekmovanju. Zelo važen dan za življenje v dveh.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Z drzno pobudo še utegnete rešiti neki ne preveč trden položaj. Večer bo primeren za razmišljanje o nekem osebnem načrtu.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Storite vse potrebne korake in ne dramatizirajte nekega prehodnega razočaranja. Ne obnavljajte starih sporov.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Imeli boste odlično zamisel, ki jo najhitreje uresničite. Za vaše načrte se bo malokdo ogrel.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Nasprotovanja bodo izginila kot megla v vetru. Izkoristite to priložnost. Odlično boste izpeljali neki svoj čustveni načrt.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Nič kaj primerno vzdušje za obsežnejše poslovne stike. Pazite se pred navideznimi rešitvami nekega čustvenega vprašanja.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) V teku jutra boste najlažje uresničili svoj novi delovni načrt. Ugoden trenutek, da se moralno in telesno odpočijete.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Srečen trenutek vam bo omogočil odpravo neke storjene napake. Nasprotja v družini bodo odpravljena.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Zdaj je najprimernejši čas, da si zagotovite neko sodelovanje. Posvetite večer dobremu čtivu.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Preden se lotite nekega ambicioznega načrta, si zagotovite potrebne instrumente. Manjše težkoče v družinskem krogu.

ITALIJANSKA AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA LANI

Za 5,3 odstotka manjša proizvodnja kot 1963

Izvoz se je povečal, zmanjšal pa se je uvoz

V razdobju med 1. januarjem in 30. novembrom 1964. leta je proizvodnja italijanske avtomobilske industrije bila za 5,3 odst. nižja kot v enakem razdobju leta 1963. Toda to skrčenje ni enako v vseh panogah avtomobilske industrije, kajti mnogo bolj se je zmanjšala proizvodnja tovornih avtomobilov (za 17 odst.) in še bolj proizvodnja avtobusov (obilnih 20 odst.), dočim je bilo zmanjšanje proizvodnje osebnih vozil mnogo nižje, saj je znašalo «le» 4,4 odst.

Toda odstotki nam še ne povedo vsega. Zato si oglejmo raje podrobnejše številke o lanskoletni proizvodnji avtomobilske industrije v prvih enajstih mesecih in jih primerjajmo s proizvodnjo iz enakega razdobja v letu 1963. Od 1. januarja do 30. novembra 1964 so vse italijanske tovarne, ki izdelujejo avtomobile, vrgle na trg 970.157 osebnih avtomobilov, dočim so jih v istem razdobju leta 1963 vrgle na trg 1 milijon 015.186. Tovornih avtomobilov ali v širšem smislu industrijskih vozil so v prvih enajstih mesecih lanskega leta izdelali 54.607, leto prej pa 66.280. Avtobusov so lani izdelali 2.711, v prvih enajstih mesecih leta 1963 pa 3.408. V celoti so torej v enajstih mesecih lanskega leta italijanska podjetja te stroke vrgla na trg 1,027.475 vozil, v enakem razdobju leta 1963 pa 1,084.874 vozil.

V nasprotju s skrčenjem proizvodnje italijanske avtomobilske industrije pa se je prodaja italijanskih motornih vozil v istem razdobju lanskega leta ohranila na zelo visoki ravni. V prvih enajstih mesecih leta 1964, je bilo prodanih v tujino kar 310.891 vozil, vtem ko jih je bilo v istem razdobju leta 1963 prodanih v tujino 281.980. To se pravi, da je šlo v prvih enajstih mesecih lanskega leta kljub skrčenju proizvodnje v tujino kar 10,2 odst. več vozil kot leto prej. Z druge strani pa nam ti podatki povedo, da je bilo od sto lansko leto izdelanih vozil prodanih v tujino kar trideset.

Če pa italijanski avtomobilski izvoz analiziramo podrobneje, bomo ugotovili sledeče: osebnih avtomobilov so lani v prvih enajstih mesecih prodali v tujino 294 tisoč 916, leto prej 269.967, več, avtobusov pa so lani izvozili 751, leto prej 887. To se pravi, da se je izvoz avtobusov zmanjšal za 15,3 odst. dočim se je izvoz osebnih avtomobilov močno povečal.

Če pa analiziramo registracijo vozil v lanskem letu v Italiji ugotovimo, da je bilo lani registriranih veliko manj uvoženih vozil, kajti v letu 1963 je na vsa registrirana vozila odpadlo kar 21 uvoženih vozil, v lanskem letu pa je na tuja registrirana vozila odpadlo komaj kakih 16 odstotkov.

V ZDA anketa o tobaku in raku

NEW YORK, 2. — Po navadi so se s problemom vzročne zveze med kajenjem odnosno cigaretnim dimom in rakom na pljučih ukvarjali znanstveniki, ki so prišli do najrazličnejših ugotovitev, ki pa v pretežni večini govore, da moramo v tobakovem dimu iskati vzrok raka na pljučih. Po znanem ameriškem sporočilu o tej vzročni zvezi se je kajenju odpovedalo kar 18 milijonov ameriških kadilcev. Sedaj pa je časopis «Harris Survey» izvedel referendum o isti temi in pri tem se je ugotovilo, da je večina ameriške javnosti prepričana, da je med cigaretnim dimom in rakom na pljučih določena zveza. Toda le manjšina anketirancev je mnenja, da je ta zveza odločilna. Hkrati pa večina anketirancev nasprotuje omejitvam in prepovedi proste prodaje cigaret.

Kar 61 odst. anketiranih kadilcev in nekadilcev je izrazilo svoje prepričanje, da dim cigaret pripomore k raku na pljučih, toda le 40 odst. jih pripisuje temu dejstvu odločilno vlogo. Približno enak odstotek anketirancev je izjavilo, da si še niso ustvarili ustreznega mnenja. Kot je bilo pričakovati, so bili glede učinka cigaretnega dima najbolj ostri nekadilci, vtem ko je le 20 odst. strastnih kadilcev priznalo to nevarnost.

Kar se pa tiče morebitne prepovedi prodaje cigaret se je proti njej postavilo kar 70 odst. anketirancev. Med temi so tudi takšni, ki menijo, da bi to bila «kršitev osebne svobode», nekaj takšnega, kot je bil nekdanji prohibicionizem proti razpečavanju alkoholnih pijač, ki ni dosegel zaželenega namena. Večina anketirancev pa se je vendarle izjasnila za opozorilo o tej nevarnosti, ki naj bi bilo na vsakem zavojčku cigaret.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Grafika v krožku Italsider in Glanzmannova v Občinski

Da bi med svojimi nameščenci razširila smisel za umetnost s cenenim nakupom slik, prireja družba Italsider v svojih krožkih po vsej državi razstave lito in serigrafij 16 italijanskih umetnikov. Sedaj lahko občudujemo tudi v Trstu dela te skupine sodobnih slikarjev in treh kiparjev, med katerimi je najstarejši 89-letni De Witt, najmlajša pa sta 35-letna Tabusso in Cazzaniga. Ostala imena so Ajmone, Carmi, Constantini, Dorazio, Fazzini, Greco, Guttuso, Luzzati, Maccari, Mascherini, Pozza, Scialoja in Turcato. So to torej imena, ki jih tudi sicer pogostokrat čujemo in beremo. Razgledan obiskovalec pa se ne more otresti vtisa, da se z družbo znanih imen skušajo uvesti v širšo javnost tudi manj znana imena. To je sicer prav, da poleg Scialoje, ki je na lanskem beneškem bienalu imel veliko dvorano z ogromnimi slikami zaporedja ponavljajočih se «odtisov» informalnega videza, sedaj tu spoznamo tudi resnost figurativnega ustvarjanja Flavia Constantinija in Emanuela Luzzatija.

Malce nerodno pa se nam zdi, da Carmi, ki je gotovo dal pobudo za te razstave, kot umetniški svetovalec Italsiderja, tu prikazuje serigrafijo «Collages», torej reprodukcijo slike, ki nastane z lepljenjem barvnih papirjev. Nerodno se nam zdi v toliko, ker pri taki reprodukciji odpade direktno umetnikovo sodelovanje, ki je pa potrebno, ko slikar riše naravnost na litografski kamen, ali pa obdeluje serigrafično matrico, upoštevajoč izrazne možnosti tega postopka.

Krasen katalog v barvah z opisom in fotografijo ter razstavljenim delom vsakega slikarja nam v marsičem pomaga razumeti njih ustvarjanje.

Cisto drugačno, tiho in prikrito pa je umetniško ustvarjanje tržaške slikarke Amalie Glanzmannove, ki razstavlja svoja olja v Občinski galeriji. Tokrat so to pestrobarvne cvetlice in govoreči doprsni portreti ter nekaj barvno bolj umerjenih tihožitij. Čeprav poznamo Glanzmannovo kot zelo dobro pokrajinarko, spretno zlasti v podajanju starih slikovitosti našega mesta, pa takih slik sedaj ne prikazuje. Je pa tu novost: šest učinkovito zasnovanih scenskih osnutkov v olju, ki kažejo novo stran mnogostranske umetnosti te slikarke. Da ostaja vseskozi zvesta rahlo impresionističnemu naravnemu slikanju ji moramo šteti le v dobro, ker gotovo ji ne bi bilo težje, kvečjemu lažje tudi bolj sodobno izražati svoja umetniška občutja. Je pa toliko uvidevna, da ve, da ji to pri njenih letih ne pristaja.

MILKO BAMBIČ

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 3. FEBRUARJA 1965

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Variacije na slov. narodne; 11.35 Radio za šole; 11.55 Orkestri in pevci; 12.15 V Trstu pred sto leti; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Prijetna srečanja; 17.00 Tržaški mandolinski ansambel; 17.25 Radio za šole; 17.45 Pesem in ples; 18.15 Umetnost; 18.30 Nove plošče; 19.00 Trobentač Ferguson; 19.15 Higiena in zdravje; 19.30 Pevci; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; v odmoru: Knjižne novosti; 22.10 Oktet Basso-Valdambrini; 22.45 Večerne melodije.

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.40 Cilea: «Adriana Lecouvreur», 4. dejanje; 14.15 Kvartet Doldinger.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Plošče; 14.00 Jug. pesmi in plesi; 15.00 Pourcell in njegov orkester; 15.45 Slov. narodne; 16.00 Lahka glasba; 16.35 Simf. koncert; 17.40 Polke in valčki; 18.00 Prenos RL; 19.00 Orkester Paramor; 19.30 Prenos RL; 22.15 Za vas igra B. Rich; 22.40 Ravelov «Gaspar de la nuit».

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Na programu Margola in Bossi; 9.45 Popevke; 10.00 Operna antologija; 10.30 Šola; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.20 Schubertova sonata, opus 137; 11.45 Skladbe za godala; 13.25 Lahka glasba; 14.55 Vreme na morjih; 15.15 Filmske in gledališke novosti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Program za najmlajše; 16.30 Pianista E. Pasini in F. Pennini; 18.15 Klavirske skladbe; 18.35 Neapeljska antologija; 19.05 Kmetijska oddaja; 19.15 O morju in pomorščakih; 20.30 Rossinijeva «La gazzetta»; 22.35 Plesna glasba.

II. program

7.30 Jutranja glasba; 10.40 Nove pesmi; 11.06 Vesela glasba; 14.00 Pevci; 14.45 Plošče; 15.00 Ital. plesi; 15.35 Koncert; 16.00 Rapsodija; 17.00 Orkestri; 17.35 Ljudska enciklopedija; 17.45 Pisana glasba; 18.35 Prva svetovna vojna; 18.50 Vaši izbranci; 20.00 Lahka glasba; 21.00 Zdravstveni centri vojne mornarice; 21.50 Pesniki na ploščah; 22.10 Večerna glasba.

III. program

18.45 Dallapiccola: Božični koncert; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija; 20.40 Dve Schumannovi skladbi; 21.30 Glasbeni festivali; 22.15 Shakespeare v Italiji.

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Pravljica «Zlata ribica»; 9.10 Slov. narodne; 9.25 Domače viže; 9.45 Solisti; 10.15 Melodije; 10.45 Človek in zdravje; 12.00 Poročila; 12.15 Čez hrib in dol; 12.30 Iz oper nemških romantikov; 13.30 Priporočajo vam; 14.05 Za šolarje; 14.35 Mladi pevci; 15.30 Dva venčka narodnih; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Glasba iz novega sveta; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Iz fonoteke radia Koper; 18.45 Naš razgovor; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Komorni zbor RTV Zagreb; 20.20 Tako pojo v Pragi; 20.40 G. Rossini: Italijanka v Alžiru; 22.10 Nočni akordi; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz.

Ital. televizija

8.30 Šola; 17.30 Program za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.00 Dnevnik; 20.00 Športne vesti; 20.15 V parlamentu; 20.30 Dnevnik; 21.00 Almanah; 22.00 Pevske družine; 22.45 Kulturna rubrika; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Nicodemijeva «La nemica»; 23.10 Zadnje športne vesti.

Jug. televizija

17.40 Film za otroke; 18.00 Slike sveta; 18.25 Obzornik; 18.45 Dosežki znanosti — film; 19.15 Opera skozi stoletja; 19.45 Cikcak; 20.00 Dnevnik; 20.30 Lirika Jovana Dučića; 20.40 Deset zadetkov — quiz; 21.40 Kulturna panorama; 22.20 Obzornik.

Goriško-beneški dnevnik

SAD POGOVORA ŽUPANA JARCA Z RAVNATELJEM DR. MANZINIJEM

Občinska uprava v Doberdobu bo imela samostojno knjižnico

Podarila ji jo bo vladna knjižnica iz Gorice - Jutri zvečer redna občinska seja

Doberdobski župan Andrej Jarc je včeraj obiskal ravnatelja državne knjižnice v Gorici dr. Guida Manzinija, s katerim se je pogovarjal o odprtju občinske knjižnice v Doberdobu. Ravnatelj dr. Manzini mu je obljubil vsa potrebna sredstva, da bi se knjižnica odprla že v letošnji spomladi. Državna knjižnica bo občinski upravi podarila za milijon in pol lir raznih italijanskih in slovenskih knjig, ki jih bo izbrala občinska uprava, prav tako pa bo podarila tudi železne police, na katerih bodo knjige hranili. Nadalje bo plačevala prostor in knjižničarja. Z uresničitvijo pobude bo doberdobska občinska uprava prva med vsemi slovenskimi občinami, ki bo imela lastno knjižnico. Od nje bo potem odvisno, da bo knjižnica kar najbolj obiskovana in tako služila svojemu namenu, to je izobraževanju svojih občanov.

Jutri ob 19.30 bo redna seja občinskega sveta v Doberdobu, na kateri bodo razpravljali o dnevnem redu, ki obsega naslednje točke: najprej bodo prebrali zapisnik zadnje seje, potem pa bodo razpravljali o spremembah trošarinskih pristojbin za 1965. leto, pregledali bodo seznam občinskih revežev, odobrili mesečno nagrado županu za leto 1965 in spremembe lanskega proračuna ter obravnavali nekatera finančna vprašanja.

Premestitve učiteljev

Šolsko skrbništvo v Gorici sporoča, da je bil l. t. m. objavljen odlok s predpisi za premestitve učiteljev v šolskem letu 1965-66. Odlok je na vpogled pri šolskem skrbništvu, šolskem nadzorništvu in na pokrajinskem didaktičnem ravnateljstvu.

Iz goriške bolnišnice

Včeraj okrog 12.40 so pripeljali v goriško civilno bolnišnico 92-letnega Franca Vidica iz Gorice, Korzo Verdi 77. Zdravniki so ugotovili, da si je spahnil desno roko v ramenu ter so ga pridržali za 20 dni na zdravljenju. Vidic je povedal, da se je poškodoval že prejšnji večer, ko se je okrog 23. ure spravljal k počitku pa mu je spodrsnilo in je padel s postelje.

Ob 15. uri so nudili prvo pomoč 7-letnemu Franku Bensi iz Gorice, Ul. Torriani 6, ki se je malo prej zaletel s kolesom v neko vespo, ki je bila ustavljena v Ul. Cordaioli. Pri tem se je ranil na vratu. Okreval bo v 3 dneh.

Na domu v Krminu je med gospodinjskimi opravki padla 71-letna Fulvia Ceschia, ter si pri tem zlomila levo roko v zapestju. V goriški bolnišnici so jo pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v 15 dneh.

Na Majnici se je ponesrečil, ko se je peljal z mopedom proti Gradiški, 57-letni Olimpio Giacomini iz Ločnika, Mocchetta 4/A. Iz neznanih vzrokov je izgubil kontrolo nad vozilom ter zadel ob obcestni kamen. Pri tem se je malo opraskal po obrazu. V bolnišnici so mu nudili prvo pomoč. Okreval bo v treh dneh.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

JUTRI ZVEČER V ŠTANDREŽU

Redni letni občni zbor direktnih obdelovalcev

Na njem se bodo pomenili tudi o najbolj perečih in aktualnih problemih domačega kmetijstva

Odbor društva neposrednih obdelovalcev zemlje v Štandrežu je razposlal svojim članom vabila za redki letni občni zbor društva, ki bo jutri, v četrtek, z začetkom ob 19.30 v prosvetni dvorani v Štandrežu.

Na dnevnem redu je poročilo predsednika društva ter drugih odbornikov in načelnikov raznih gospodarskih odsekov. Ob tej priliki bodo tudi volitve novega odbora. Letos so glede volitev uvedli novost. Vsem članom so namreč skupno z vabilom poslali tudi kandidatno listo, ki jo predlaga sedanji odbor. Na listi je 22 imen članov izmed katerih jih lahko volivci izberejo 11, ki bi prišli v poštev za novi odbor. Na ta način bodo lahko člani doma in v miru preudarili koga naj volijo in obenem prihranili izgubo časa, ki so jo vselej imeli pri volitvah na občnem zboru. Tako bodo letos lahko že izpolnjeno glasovnico oddali volilnemu odboru.

Poleg tega se bodo na občnem zboru pomenili tudi o raznih drugih aktualnih problemih, ki se jih neposredno tičejo. Med temi je najvažnejši problem člena 167 o vinkulaciji zemlje na področju Štandreža, proti kateremu je večina članov vložila priziv pri goriški občinski upravi in se prav te dni o njih razpravlja v goriškem občinskem svetu.

Raštel ob ponedeljkih zaprt za promet

Občinska podjetja sporočajo, da bodo v ponedeljek 8. in 15. februarja zaprla za promet Raštel, ker bodo te dneve ko je manjši promet, zamenjali vodovodne cevi.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

V OKVIRU OBMEJNIH KULTURNIH IZMENJAV

V Gorici bo razstava del slovenskega rezbarja Makuca

Jutri zvečer bo seja občinskega sveta v Gorici

Po županovem poročilu o konferenci o goriškem urbanističnem načrtu v Rimu, ki ga je podal na seji občinskega odbora v ponedeljek, so odborniki določili, naj bo prihodnja seja občinskega sveta v Gorici jutri, v četrtek, ob 21. uri.

Sklenili so tudi, da bodo v razstavni dvorani Pro loco v pasaži mestne hranilnice na Korzu Verdi priredili razstavo del slovenskega slikarja in rezbarja Vladimira Makuca iz Nove Gorice. Uradna otvoritev bo v ponedeljek 8. t. m. ob 18.30 ob prisotnosti mestnih in pokrajinskih predstavnikov oblasti ter bo ostala odprta ves teden. Razstava bo v okviru kulturnih izmenjav med obmejnimi mesti, ki so odraz volje po sodelovanju in medsebojnem spoznavanju, ter bo vsekakor zanimiva, saj je Makučeva umetniška vrednost znana in cenjena po vsej Evropi.

Zastopstvo goriške občine se bo udeležilo v petek 5. t. m. tudi razstave italijanske knjige v Kopru, ki jo je organizirala državna knjižnica iz Gorice, po uspeli enaki razstavi v Novi Gorici.

Odborniki so nato sproučili in odobrili več upravnih ukrepov, ki so jih predložili posameznih odborniki vsak s svojega področja. Med drugim so odobrili izplačilo 270 tisoč lir za zdravila revežem v preteklem oktobru in novembru. Za stroške občinske sirotišnice Lenassi in Doma onemoglih v Ločniku v preteklem novembru in decembru pa so odobrili znesek 12 milijonov 840 tisoč lir.

Motociklist je podlegel poškodbam

Včeraj ponoči je podlegel v tržiški bolnišnici poškodbam, ki jih je dobil pri prometni nesreči prejšnji dan, 52-letni Fiore Busin iz S. Lorenzo pri Fiumicellu. V ponedeljek pod večer se je namreč Basin iz nepojasnjenih vzrokov zaletel s svojim motociklom v platano ob cesti, ko se je vračal proti domu. Takoj so ga odpeljali v tržiško bolnišnico, kjer pa mu niso mogli zaradi prebite lobanje rešiti življenja. Pokopali ga bodo danes ob 10 uri na domačem pokopališču v Fiumicellu.

Padec z drevesa in padec v kuhinji

Včeraj nekaj po 16. uri so pripeljali v goriško civilno bolnišnico 55-letnega Antonia Candussija iz Romansa, ki je malo prej padel na domačem dvorišču z drevesa, ki ga je hotel obrezati. Zdravniki so mu gotovili rano na levem oprsju, udarec na glavi in druge manjše poškodbe ter so ga pridržali s prognozo 30 dni.

Ob 18.50 pa so pripeljali na zdravljenje 84-letno Albino Caon iz St. Lovrenca, ki je preteklo soboto padla v domači kuhinji tako nerodno, da si je zlomila nekaj reber na desni strani. Pridržali so jo za 15 dni na zdravljenju.

Z razstave starinskih ur

V razstavnem prostoru Pro Loco v goriški pasaži bo do 7. februarja odprta razstava starinskih ur. Pripravila jo je Pro Loco ob sodelovanju lastnikov starin naše občine, ki so svoje dragocenosti začasno odstopili prirediteljem. Razstavljene eksponate si skozi ves dan ogledujejo številni obiskovalci, med katerimi je precej takšnih, zlasti starejših, ki se nanje dobro spoznajo ter cenijo njihovo vrednost

OBVESTILO OBČINSKE UPRAVE

Goričani v Rimu zaradi važnih vprašanj

Teme pogovorov na raznih ministrstvih: SAFOG, mestna avtobusna služba in avtomobilska cesta

Med svojim rimskim obiskom so predstavniki goriške občine obiskali šefa kabineta prefekta De Zerbija ter ga seznanili s položajem v livarni SAFOG. Izročili so mu spomenico občinske uprave, da bi jo izročil ministru, s predlogi za reorganizacijo tega obrata, ter prikazali zahtevo delavcev, da se jim dopolnijo prejemki dopolnilne blagajne.

Delegacija predstavnikov naših krajevnih ustanov je nato obiskala generalno ravnateljstvo ANAS, kjer so jim sporočili, da je minister uradno podpisal načrt avtomobilske ceste Villesse-Gorica. V Rimu so mogli nadalje ugotoviti, da je avtomobilska cesta Villesse-Gorica vnesena v uradne zemljevide. Župan in podžupan sta se pri državni blagajni pogovarjala o najemu posojila 150 milijonov za izboljšanje ter temeljito preosnovo mestne avtobusne službe. Ker pa banka ne razpolaga s finančnimi sredstvi, obstajajo težave s hitro in racionalno rešitvijo tega važnega vprašanja.

Na zunanjem ministrstvu se je župan pogovarjal o nekaterih obmejnih vprašanjih ter o sodelovanju z zastopniki jugoslovanskega obmejnega prebivalstva.

Sovodenjc se je ponesrečil pri delu

V goriško civilno bolnišnico, se je zatekel po pomoč 41-letni Izidor Cijan iz Sovodenj, Ul. 24. maja št. 40. Zdravniki so mu ugotovili precej globoko rano na sredincu desne roke, ki si jo je povzročil, ko je rezal meso s strojčkom, pa mu je potegnilo tudi prst pod klinjo. Okreval bo v kakih 8 dneh.

Kino

VERDI, 17.00: «Sandocan alla riscossa», R. Danton in F. Bettoia, barvni kinemaskopski film, zadnja predstava ob 22.

CORSO, 17.15: «Matrimonio all'italiana», Sofia Loren in Mastroianni. Panoramičen film v barvah. Mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

MODERNISSIMO, 16.00: «La terra dei giganti». Ameriški film.

VITTORIA, 17.15: «Le bellessime gambe di mia moglie», Colette Mercer in Noel Raquevert, francoska barvna opereta v kinemaskopu, zadnja predstava ob 21.30

CENTRALE, 17.15: «Terra lontana», J. Steward in C. Colvet, ameriški barvni film, zadnja predstava ob 21.30.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna ALESANI, Ul. Carducci, telefon 22-68.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 8,8 stopinje nad ničlo ob 12.10 in najnižjo 2 stopinji nad ničlo ob 6.50 uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 48 odstotkov.

Šport Šport Šport

NOGOMET

Prijateljska tekma Fiorentina-Švica

FIRENZE, 2. — Jutri popoldne bo na občinskem stadionu prijateljska nogometna tekma med Fiorentino in švicarsko reprezentanco, ki je prejšnje dni trenirala v športnem centru v Covercianu.

* * *

DUNAJ, 2. — Trener avstrijske reprezentance Fruehwirth je izjavil, da se bo pri treningu avstrijskih nogometašev v športnem centru v Covercianu poslužil tudi Ocwirka. To pa zato, ker Ocwirk pozna način italijanske igre in tudi za stike z italijanskimi funkcionarji in igralci.

SMUČANJE

DUNAJ, 2. — Olimpijski prvak v smuku Avstrijec Egon Zimmermann, ki se je novembra lani resno ranil med avtomobilsko nesrečo, se je popolnoma opomogel in bo v soboto in v nedeljo ponovno nastopil na tekmah, ki bodo v Len[illegible]ji. Z njim bodo Avstrijo predstavljali Martin Burger, Adalbert Leitner, Gerhard Nenning, Helmuth Schranz in mlada Loidl in Berthold.

PRED 19.000 GLEDALCI V MADISON SQUARE GARDENU

Patterson (skoraj k. o.) premagal p. t. Chuvala

Clay mu je obljubil dvoboj za svetovni naslov

NEW YORK, 2. — Floyd Patterson, ki je edini boksar, kateremu se je dvakrat posrečilo ponovno priti do svetovnega naslova v težki kategoriji, je sinoči premagal po točkah v 12 rundah močnega Kanadčana Georgeja Chuvalo. Zanimivo je, da je bil Patterson v 10. rundi že na pragu k. o. Matchu, ki je bil v Madison Square Gardenu, je prisostvovalo nad 19.000 gledalcev.

Kanadčan se je boril kot lev in to kljub silovitim udarcem Pattersona, ki ga je že v prvi rundi zmedel. Sploh je kazalo, da je Patterson zlomil Chuvalu nosne kosti. To se je videlo med dvobojem in tudi med odmorom, ker je Kanadčan s težavo dihal. V zadnjih sekundah desete runde se je Chuvalo vrgel z vsemi silami na bivšega svetovnega prvaka in ga je strahovito obdeloval. Udarec gonga je rešil Pattersona, ki je ves zmeden stal sredi ringa, dokler ga ni sodnik spremil v kot.

V naslednji rudni je Chuvalo vztrajal v ofenzivi, vendar mu ni uspelo spraviti na kolena Pattersona, ki se je opomogel in silovito odgovoril, tako da si je zagotovil ponovno prednost.

Vsi sodniki so prisodili zmago Pattersonu: Zach Clayton mu je prisodil 6 rund, 5 rund je prisodil Chuvalu, 1 pa je bila neodločena. Joe Armstrong je bil še bolj v prid Pattersonu, ki mu je prisodil 8 rund, medtem ko mu je Tony Castellano prisodil sedem. Dvoboj je navdušil občinstvo, ki je nagradilo Chuvalovo borbo in vztrajnost z burnim ploskanjem.

Sedanji svetovni prvak Cassius Clay, ki je komentiral dvoboj za TV, ki je oddajala za 250.000 gledalcev zbranih v številnih kinodvoranah, je obljubil, da bo nastopil proti Pattersonu za svetovni naslov. Po Pattersonovi zmagi je Clay stopil na ring in staremu Floydu rekel: «Imaš pravico do dvoboja za svetovni naslov. Danes si si to zaslužil».

PO NEDELJSKEM KROSU NA OPČINAH

Prva letošnja cilja za Bussanija in Intemperantija

Boris Košuta (ml.) na tretjem mestu

Na Opčinah je bil v nedeljo prvi kros letošnje sezone. Tekmovanje je organiziral atletski klub S. Giacomo v parku zavoda «Villaggio del Fanciullo». Udeležba na tekmovanju ni bila velika, kjer je bila prireditev popoldne, mnogi pa so se ustrašili megle in dežja.

Teren je bil za kros odličen: deloma so atleti tekli po zelo razmočenem in mehkem nogometnem igrišču in deloma po gmajni, ki je bila polna lukenj, jarkov in zidkov. Tekmovalce je oviralo edinole preveliko število ovinkov in prehitevanje je bilo večkrat res nemogoče.

Kot po navadi so prvi startali mlajši mladinci. Vseh je bilo le pet, med njimi tudi borovec Boris Košuta. Začetek teka je bil izredno počasen, vsi so bili nervozni in nihče si ni upal krepkeje potegniti. Prvih 400 m je vodil Bussani nato pa je tekača Ginnastice Triestine prehitel Boris Košuta in pridobil okoli 10 m naskoka. Košuta je tek vodil kakih 500 m, slabih 200 m pred ciljem pa je začel popuščati. Na nogometno igrišče (do cilja je tedaj manjkalo samo kakih 40 metrov) je pritekel še vedno prvi, Bussani pa je odločno sprintal in zmagal. Boris Košuta je bil zelo potrt, da je zaradi premajhne borbenosti za las izgubil tudi drugo mesto.

Mladinci in člani so morali skupaj preteči kakih 3500 metrov. Prijavljenih je bilo veliko gojencev policijske šole (Fiamme d'oro) in nekaj članov S. Giacoma, Ginnastice, Libertasa in Bora. Tudi start tega teka ni bil posebno hiter in prvi krog so pretekli atleti v dolgi vrsti, v ospredju pa se še nikdo ni ločil od ostalih. Vodila sta Intemperante in D'Amico, Sancin je bil na sedmem mestu, ostala borovca Košuta Aleksander in Križman pa nekje v sredini. V drugem krogu je Intemperante tempo povečal. Nekaj časa mu je sledil le D'Amico, končno pa je prvi ostal sam v vodstvu. Brez večjega napora je tekač S. Giacoma zmagal, drugi je bil D'Amico, odlično pa se je izkazal tudi novinec v kategoriji mladincev Flamini, ki se je uvrstil takoj za najboljšimi. Borovci so tekli takole: Sancin je bil peti, ni pa tekel s svojim običajnim tempom in bi verjetno lahko bil tudi tretji. Košuta A. je hitro tekel le zadnji krog in prehitel celo vrsto tekačev, Križman pa je precej zaostal za prvimi, čeprav je tudi sam v zadnjem krogu pridobil nekaj mest. Prihodnjo nedeljo bo verjetno na isti progi drugi zimski kros, katerega bo organizirala Ginnastica Triestina. Mlajši mladinci bodo tekli na 1200 m dolgi prog[illegible] mladinci na 3000 m, člani pa 6000 m.

TENIS

MELBOURNE, 2. — Avstralska teniška zveza je javila, da bo letošnja finalna tekma za Davisov pokal 27., 28. in 29. decembra v Sydneyu. Zveza je tudi javila, da bodo finalne tekme, ki bodo v Avstraliji, izmenoma v Sydneyu, Melbournu, Brisbannu in Adelaidi.

Delovanje Tržaškega šahovskega kluba

Prejšnjo soboto je bila na sedežu Tržaškega šahovskega kluba (Società Scacchistica Triestina) proglasitev zmagovalcev klubskega prvenstva in nagrajevanje. Lestvica lanskoletnega prvenstva je naslednja: dr. Filipović, Madjarić, Bonifacio, Marcovich in inž. Audoli. Sledi še 21 šahistov.

Člani Audoli, Jerco in Degano so se uvrstili v četrtfinale državnega prvenstva, medtem ko so se Grassi, dr. Raimondi in Fabris uvrstili v prvo kategorijo.

Prihodnji torek se bo začel turnir 3. kategorije za tretjekategornike in neuvrščene šahiste. Prijave sprejemajo na sedežu ob 20. uri do 9. t. m.

KOŠARKARSKO PRVENSTVO ŽENSKE A LIGE

Za Stando izgubljena zadnja priložnost

Tržačanke poražene iz Benetk

Košarkarice A lige so pričele povratni del prvenstva. Že v prvem dnevu je prišlo do direktnega spopada med najresnejšimi kandidati za prvo mesto. Milanska Standa, ki že celo vrsto let naskakuje naslov državnega prvaka, se bo morala po nedeljskem porazu s Portoricom še enkrat odpovedati svojim željam in upom ter se umakniti pridno zasleduje bolj kvotirani nasprotnici. V nedeljskem kolu si je privoščila petorko Peja. Čez osem dni pa bo imela najtežji izpit letošnjega prvenstva. treviško moštvo bo namreč moralo v «levji brlog», v samo Vicenzo, kjer bo Portorico branil prvo mesto z vsemi svojimi silami.

Neapeljska ekipa se je iz svojega gostovanja v Bologni vrnila brez točk. To je deseta zapovrstna negativna tekma moštva iz južne Italije, ki ostane tako še vedno edina petorka brez zmag

Beneška ekipa in tržaška dekleta sta se pomerili v dvoboju, ki je bil verna slika tistega, ki sta ga odigrali pred dvema mesecema v našem mestu. Tudi številčni rezultat oziroma številčna razlika se je ponovila. Beneška dekleta so z eno samo točko prednosti premagala gostujočo ter tako napravile korak naprej v lestvici.

I. P.ZIO

CESIRA FIORI

USTIKA

2.

Ubogi kaznjenci so morali vedno nositi suknjič, tudi v največji vročini, kajti tak bič jim je zasekal krvave lise po plečih in rokah in zapuščal na njih globoke brazgotine: pravi sadizem. Včasih so odmevali krohoti, kratki kriki, osladne besede in blazen smeh na dolgem trgu in z njega navzdol, nad čimer gospoduje bela cerkev sv. Jerneja z dvojnim stopniščem: mimo so šli tisti, ki se jim je zmešalo in so se spreoblekli v ženske s strahotno maskiranimi obrazi. Človek ni vedel, ali naj se mu to gnusi, ali naj ima z njimi usmiljenje. Kolikšna namerna slepota tistih, ki so jih poslali semkaj, da dajejo te žalostne prizore, namesto da bi jih poslali v bolnišnico!

Vsi so vedeli, kaj se dogaja v sobicah, ki so se vrstile druga za drugo ob cesti, ki se je vzpenjala od ravnateljstva navzgor za cerkvijo do mejne konfinacijske črte. Vse sobice so imele močna železna zamrežena vrata in močna zamrežena okna. V njih je bilo po deset, petnajst ali dvajset ležišč s prav toliko pručicami in obešalniki in po eno turško smrdljivo stranišče... Vodo so dobivali iz Palerma in so jim jo merili z žlico...

Vse to se je videlo s ceste, kajti odredba je določala, da morajo biti vrata in okna odprta.

V sobicah se ni moglo nič delati. Le na skrivaj so igrali dolgotrajne igre na karte in s tem povzročali nove dolgove in nove prepire. Življenje se je tu odvijalo od sončnega zahoda do jutra po letnih časih in po muhavosti strašno topoglavega in trinoškega ravnateljstva. Samo nekateri privilegiranci so lahko stanovali v hiši brez zamreženih oken in vrat.

Z najvišjega dela kraja, kjer se začenja cesta, ki vodi okoli otoka, sem mogla opazovati iz svoje sobice vsak večer strah in bridkost vzbujajoče zapiranje teh votlin. Cerkveni zvon je odzvonil avemarijo in trobenta je trikrat zatrobila. Tedaj se je pojavil na začetku strme ceste ključar, za katerim je stopala patrulja karabinjerjev. Ključar je bil čokat in močan kaznjenec s prikritim izrazom na licu in s srepim brezbrižnim pogledom. Preko ramen in prsi je nosil verižico in na njej vse težke in močne ključe, s katerimi se zaklepajo vrata, ter usnjeno torbo z oljem, pilami, kladivi in žeblji. Udarjanje ključa ob ključ je človeku stiskalo grlo, pritiskalo na njegove prsi in morilo otok, kakor noč mori divje živali.

«Še malo in na vrsti bom!»

S težavo so stopali navzgor. Vsi kaznjenci so morali stati pred vhodom, da so jih prešteli ko kokoši v kurniku, da so odgovorili na poziv in da so pozdravili po rimsko. Jaz, seveda, nisem pozdravljala; zato so me tu in tam po sklepu in volji načelnika patrulje kaznovali z zaporo v sobi, kar je pomenilo, da nisem smela dan ali dva ne iz sobe in ne spregovoriti z nikomer besede in da sem ostala brez jedi.

Bili so med njimi taki, ki so si uredili življenje z delom. Večinoma so bili kmetje, člani mafije, ki so hodili na deželo za polovično ceno: peki, mizarji, čevljarji in brivci, vsi zelo slabo ali nič plačani, če niso delali za lasten račun. Brivnica je bila edini prostor, kjer se je človek mogel usesti pri britju in si izbrati zelo zamaščene knjige iz knjižnice, ki si jo je nabavil brivec. Bilo je okoli dvesto do tristo podlistkovih in pustolovskih romanov, med katerimi Fantom, Nik Carter in podobni...

Na lase so mislili policijski agenti ali bolje njihova odredba, ki je določala, da se morajo lasje obriti do golega. Tako se je zgodilo tudi nekemu sicilskemu fantu, ki je prišel v maju na otok z dolgimi črnimi, svetlikajočimi se in nakodranimi lasmi, ki so bili njegov ponos. Prosil je, naj mu pustijo vsaj čop. Jokal je in prosil.

«Brij, brij! Do golega!» se je glasil ukaz.

Tedaj je fant začel brcati okoli sebe. Policijski agenti so planili nadenj in bič je začel padati po plečih in nogah. Nato so ga odgnali navzdol v podzemeljsko jamo, izdolbeno v skalo, pod vojašnico karabinjerjev. Bila je temna in vlažna in se je uporabljala za ječo, ki je vzbujala grozo pri konfinirancih. Kaj je pravzaprav bila, vedo najbolje sadistično okrutni ljudje, ki so poveljevali na otoku in ki so bili hujši od samih kaznjencev.

Spodaj v jami so kakor brez uma udarjali po njem in ga pustili v zadnjih zdihljajih.

Po otoku so se širili različni glasovi: «Ubili so ga.» «Umira.» «Ne bo prišel več k sebi!»

Prišli so časopisni poročevalci, kvestor iz Palerma in še druge oblasti. Preiskave? Da, toda po njihovem odhodu je ostalo vse pri starem. Voda se pomiri in se zapre nad kamnom, ki je bil vanjo zagnan, ki pa se je zato pritrdil na dno...

Kmalu nato je nastala vojna z Abesinijo, ki jih je navdala z novim upanjem in povzročila, da so se glave dvigale...

«Kaj pravite, učiteljica? Bomo lahko šli kot prostovoljci?»

Poskušala sem jim razložiti, kakšna vojna je to. Nekateri so se strinjali z menoj, vendar močnejša od tega je bila njihova misel na beg od tod, beg za vsako ceno iz tega pekla živih ljudi, kjer so bili zanje samo udarci, zasramovanja in ponižanja, kamorkoli so se obrnili.

Čeprav je bilo prepovedano pogovarjati se z menoj in je za vsak tak prestopek sledila kazen v podzemeljski jami, mi je neki čokat in bradat Milančan rekel, ko se je prepričal, da ni nikogar v bližini:

«Gospa učiteljica, tu sem od leta 1918 in nisem edini, veste, ki preživljam svoj čas v kazenski celici tam gori v bližini vaše. (Slišala sem neprestano krike polne bolečine.) Tu ni žen, ni družine, niti enkrat samkrat ne jemo kakor pravi ljudje in ni kopeli. Tu je samo tih obup... Vi razumete, zakaj je dvajset od njih posililo in umorilo starejšo, gluho in grdo otočanko in zakaj so vdrli v ravnateljstvo in premlatili policijske agente, razumete, zakaj je prišlo do upora, gotovo... Jaz pa se upijanim, kadar le morem, do nezavesti, tako da ne vem, kaj počenjam, in tako začenjam vedno znova kakor tisti, ki igrajo s kockami igro «gor in dol». Bil sem dober mehanik in tudi bral sem mnogo...»

Zdeli so se mi kakor zveri, ki jim nobena beseda ni mogla vžgati misli na dobroto. Vse je bilo zaman! Vedno globlje so padali, padali...

Odslej sem zjutraj večkrat našla na okenskem prizidku šope solate in stroke boba pa tudi cvetlice s travnikov.

Na poti so se mi ubogi klateži umikali v znak spoštovanja in mi privoščili ljubezniv nasmešek...

«Veste, učiteljica, kako vas imenujejo tu kaznjenci?» mi je rekel nekega dne eden izmed pekov. «Ivana d'Arc, Ivana d'Arc!»

Obstala sem začudeno zaradi nenavadne primerjave, čutila pa sem, da mnogi med njimi podzavestno razumejo, da je v tem pojem, s katerim bi mogli najti pot k rešitvi.. Sedaj sem bila edina, ki sem jim mogla predstavljati ta pojem v peklu živih, ker je bilo mojih osem političnih tovarišev že precej časa v palermskih zaporih. Priznati moram, da je bilo med njimi zelo veliko število zapeljanih. V njih je dremal pomemben čut za poštenost in pravičnost. Treba je bilo samo najti pravo pot do njega.

Konec septembra sem mogla zapustiti otok, kjer sem prebila pol leta, ki je bilo zame neskončno dolgo. Tudi sedaj je bilo rožnatozlato jutro, čeprav je dišalo v zraku po jeseni. Tudi sedaj so bili kaznjenci tu, ob zidovih na obeh straneh vijugaste ceste, kakor v tistem aprilskem jutru, da bi videli odhod dvojambornika. Skoraj vsi so imeli iste sive, prstene in žetedne neobrite obraze in krmežljave in hudobne oči kakor v tistem aprilskem jutru...

Vsi so se odkrili, ko sem šla mimo. Mnogi so glasno rekli:

«Vso srečo, Ivana d'Arc!...»

«Tudi jaz vam jo želim. Pogum!» sem odgovorila.

«Mir!» so zavpili spremljevalci.

Celo stoletje je bilo potrebno po italijanskem zedinjenju, da se je zbrisala s tega bisera sramota, ki pa bo kljub temu ostala ena najsramotnejših stvari v zgodovini naše dežele. Želim si iz ljubezni do domovine, da se nikoli več ne ponovi!

KONEC

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 II TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 50 din, 2.400 din za leto 1965 — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603 86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst